

Sygn. akt XXV C 440/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Tomasz Gal

Protokolant: Katarzyna Nawrocka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 lutego 2021 roku w Warszawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o. o. w Ż.

przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad

o zapłatę

- 1) zasądza od Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz (...) Spółki z o. o. w Ż. kwotę 59.912,98 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset dwanaście złotych, 98/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 56.545,56 zł od dnia 15 października 2015 r. do dnia zapłaty i od kwoty 3.367,42 zł od dnia 21 maja 2020 r. do dnia zapłaty,
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- 3) ustala, że powódka wygrała niniejszy spór w 20,99 %, a pozwany wygrał go w 79,01 %, pozostawiając wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Sygnatura akt XXV C 440/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 lipca 2014 r. (data nadania) **(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.** wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym Sąd nakaże pozwanym **(...) sp. z o.o. Oddział w Polsce w likwidacji** (dalej także jako (...)) oraz **Skarbowi Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad** (dalej także jako „Skarb Państwa”) jako dłużnikom solidarnym, aby zapłacili na rzecz powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. kwotę 368.055,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz z kosztami procesu obejmującymi koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W przypadku wniesienia przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty powódka wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy.

W uzasadnieniu powódka podała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej świadczy usługi z zakresu robót elektroenergetycznych, elektroinstalacyjnych oraz robót teletechnicznych, w tym sieci światłowodowych, natomiast poprzedniczka prawna pozwanego ad. 1 ((...) z siedzibą w Austrii) prowadzi (prowadziła) działalność gospodarczą w zakresie wykonawstwa inwestycji budowlanych. Spółka ta, a także obejmujący jej masę upadłości - syndyk - uczestniczy w obrocie na terytorium RP za pośrednictwem swego oddziału rejestrowego - oddziału zagranicznego przedsiębiorcy w Polsce, obecnie znajdującego się w likwidacji. Aktualnie poprzedniczka prawna pozwanego ad. 1 znajduje się w stanie upadłości obejmującej likwidację majątku tej spółki.

Powódka wskazała, że powódkę i (...) łączył stosunek zobowiązaniowy wynikający z umowy nr (...) zawartej w W. dnia 17.02.2011 r., a obejmującej wykonanie robót i usług związanych z budową linii energetycznych (...) i oświetlenia dróg, budową kanalizacji kablowej i robotami teletechnicznymi w związku z kontynuacją budowy autostrady płatnej (...) na odcinku Ś.-G., który w ramach zamówienia publicznego spółka ta realizowała na rzecz Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w K.. Powódka podała też, że toku realizowania przez nią robót objętych w/w umową, owa austriacka spółka odstąpiła od umowy z powódką z dniem 23.05.2013 r., z powołaniem na fakt wcześniejszego rozwiązania umowy na budowę płatnej autostrady (...) na odcinku Ś.-G. zawartej pomiędzy nią a pozwanym ad. 2.

Powódka wskazała, że wykonywała powierzone jej prace jako podwykonawca zgłoszony w trybie art. 647¹ k.c. inwestorowi (pozwanemu ad. 2), który tym samym przyjął na siebie odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia powódki, o jakiej mowa w art. 647¹ k.c.

Strona powodowa podała, że w niniejszym postępowaniu domaga się zapłaty od pozwanych ad. 1 i ad 2 solidarnie kwoty 368.055,65 zł tytułem wymagalnego wynagrodzenia za prace wykonane na zadaniu, objętego fakturami VAT, na które składają się następujące kwoty:

- 1) **6.707,23 zł brutto - faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. z terminem płatności na dzień 20.06.2013 r.;**
- 2) **118.839,60 zł brutto - faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. z terminem płatności na dzień 20.06.2013 r.,**
- 3) **242.508,82 zł brutto - faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. z terminem płatności na dzień 20.06.2013 r. tj. łącznie 368.055,65 zł.**

Powódka domagała się ustawowych odsetek od najdawniejszej daty wymagalności, tj. od kwoty 368.055,65 zł od następnego dnia po upływie terminu zapłaty określonego na każdej z wymienionych faktur VAT, z uwagi na fakt, iż w w/w fakturze został określony nieprzekraczalny 30 - dniowy termin do zapłaty, który upłynął w dniu 20.06.2013 r. Z kolei zapłaty wynagrodzenia od pozwanego ad. 2 jako dłużnika solidarnego powódka domaga się na podstawie art. 647¹ § 5 k.c., zgodnie z którym inwestor odpowiada solidarnie z wykonawcą za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcom. (pozew- k. 2-6).

Sąd Okręgowy w Katowicach XIV Wydział Gospodarczy odmówił wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (Zarządzenie- k. 112).

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 lipca 2015 r. (data nadania) pozwany **Skarb Państwa** przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Katowicach i wniósł o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie jako właściwemu miejscowo. Ponadto pozwany wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, jednakże w zakresie kosztów zastępstwa procesowego zasądzenie ich na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa podniósł, że powództwo nie jest zasadne. Podkreślił, że z tytułu odpowiedzialności solidarnej, określonej w treści art. 647¹ § 5 k.c. zobowiązany był jedynie do zapłaty na rzecz powódki kwoty 18.104,40 zł brutto, która to kwota została już przez zamawiającego powódce zapłacona.

Pozwany podał, że powódka została przez niego zatwierdzona jako podwykonawca (...) na kontrakcie: „Kontynuacja budowy autostrady płatnej (...), odcinek od węzła (...) (bez węzła) do granicy państwa z Republiką Czeską w G. od km 548 + 987 do km 567 + 223, długości 18,33 km”. W dniu 25 maja 2013 r. zamawiający złożył wykonawcy

oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. W związku z powyższym inżynier kontraktu skierował do powódki pismo, w którym poinformował ją o odstąpieniu od kontraktu oraz wskazał, że zamawiający oczekuje na powiadomienie o wszelkich ewentualnych niezaspokojonych przez wykonawcę roszczeniach. Pomimo przekazania powodowi jednoznacznych informacji, dotyczących dokumentacji niezbędnej do dokonania oceny zasadności jego roszczeń, złożone pierwotnie przez powódki dokumenty były niekompletne. W związku z tym zamawiający wielokrotnie zmuszony był do wzywania powódki do uzupełnienia niezbędnych dokumentów. Jednocześnie pomimo wadliwości dostarczonej dokumentacji, powódka stale kierowała do zamawiającego wezwania do zapłaty.

Pozwany Skarb Państwa wyjaśnił, że ostatecznie, po szczegółowej weryfikacji zgłoszenia podwykonawcy, Inżynier uznał, że w zakresie objętym niniejszym powództwem podwykonawcy należąca jest kwota 18.104,40 zł brutto, z czego: z faktury VAT nr (...) - 4.907,56 zł netto (6.036,30 zł brutto) oraz z faktury VAT nr (...) - 9.811,46 zł netto (12.068.10 zł brutto). Ww. kwota została przez zamawiającego wypłacona na rzecz podwykonawcy w dniu 24 grudnia 2014 roku.

Ponadto na podstawie oświadczeń Inżyniera Kontraktu i Kierownika Projektu uznano także za należną podwykonawcy kwotę 20.114.40 zł brutto. Kwota ta nie jest jednak objęta fakturami, których zapłaty domaga się powódka w toku niniejszego postępowania. Ponadto wypłata tej kwoty na rzecz podwykonawcy nastąpi po wystawieniu przez podwykonawcę brakującej faktury VAT, która to faktura do chwili obecnej nie została wystawiona i przekazana zamawiającemu.

Odnosnie faktur VAT objętych pozwem wniesionym w niniejszej sprawie, pozwany ad 2 wskazał, że ponad wypłaconą już kwotę 18.104,40 zł brutto, żądanie powódki należy uznać za bezzasadne. Zamawiający nie jest bowiem odpowiedzialny solidarnie za zapłatę pozostałych kwot, objętych fakturami nr (...), gdyż w jego opinii nie wynikają one z robót wchodzących w zakres zatwierdzonej umowy podwykonawczej.

Pozwany podkreślił, że powódka - ponad kwoty uznane już i zapłacone przez zamawiającego - dochodzi zapłaty za wykonanie robót dodatkowych, wynikających z zamówień udzielonych przez wykonawcę i nieobjętych umową podwykonawczą, o zleceniu których - zarówno co do przedmiotu i wynagrodzenia za nie - GDDKiA nie miał wiedzy. W świetle okoliczności faktycznych i prawnych sprawy te roszczenia pozostają jednak nieuzasadnione. W jego opinii powódka nie wykazała, że wykonanie robót, za które domaga się zapłaty, zostało mu zlecone na piśmie przez wykonawcę. W szczególności nie załączył do pozwu kopii zleceń, na podstawie których wykonywała przedmiotowe roboty. Powódka nie wykazał nawet w żaden sposób, że pozwany Skarb Państwa był świadomy faktu wykonywania przez podwykonawcę robót dodatkowych, nieobjętych umową podwykonawczą, za które aktualnie domaga się zapłaty. Powódka nie wykazał także, aby GDDKiA wyraził zgodę, choćby w sposób dorozumiany, na zawarcie zamówień w zakresie robót dodatkowych ze skutkiem dla powstania odpowiedzialności gwarancyjnej GDDKiA.

Pozwany odniósł się także do żądania powódki dotyczącego odsetek. Zauważył, że w świetle art. 647¹ § 5 k.c. inwestor ponosi solidarną odpowiedzialność z wykonawcą za zapłatę wyłącznie wynagrodzenia za zrealizowane przez podwykonawcę roboty budowlane bez odsetek za opóźnienie wykonawcy z zapłatą należności głównej. Stosownie bowiem do normy art. 371 k.c. opóźnienie lub zwłoka jednego z dłużników solidarnych ze spełnieniem świadczenia nie może szkodzić współdłużnikowi. Przy tym inwestor nie jest związany terminem płatności faktur ustalonym w umowie podwykonawczej, której stroną nie był. Powinien natomiast zgodnie z art. 455 k.c. zapłacić podwykonawcy wynagrodzenie bezzwłocznie po otrzymaniu od niego udokumentowanego wezwania do takiej zapłaty (odpowiedź na pozew- k. 174-195).

W piśmie z dnia 20 września 2015 r. **powódka** wobec dokonania przez pozwany Skarb Państwa częściowej zapłaty należności dochodzonej pozwem, tj. kwoty 18.104,40 zł w dniu 24 grudnia 2014 r. zmieniła żądanie pozwu co do wysokości dochodzonej należności głównej i wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych jako dłużników solidarnych kwoty 349.951,25 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 czerwca 2013r. do dnia zapłaty oraz kwoty 3.554,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia każdemu z pozwanych odpisu niniejszego pisma do dnia zapłaty. Powódka wskazała także nową podstawę faktyczną żądania tj. bezpodstawne wzbogacenie pozwanego

kosztem powódki. Powódka wniosła także o zasądzenie od pozwanych jako dłużników solidarnych na rzecz powódki kosztów procesu obejmujących koszty zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dalszym ciągu utrzymuje, iż wbrew twierdzeniom pozwanego pozwany Skarb Państwa ponosi solidarną odpowiedzialność z tytułu niewypłaconego powódce, a należnego jej wynagrodzenia, z podstaw kwotowych, jakie wynikają z każdej, wymienionych w pozwie faktury VAT i w części w jakiej ten pozwany dotąd należności nie uregulował. Jej zdaniem całość kwestionowanych przez pozwany Skarb Państwa niezapłaconych robót, nie tylko wynikała z umowy podwykonawczej, lecz w szczególności nie wynikała z jakichkolwiek zdarzeń mogących powódkę obciążać, nie była ani przejawem realizacji zadań niezamówionych w stosunku podwykonawczym, ani też, roboty te nie były przejawem jakiegokolwiek fanaberii powódki, jej samowoli w cyklu wykonawczym. W takim znaczeniu wykonane przez powódkę roboty nie stanowiły ani przejawu jej niesubordynacji w dochowaniu wymogów dokumentacyjnych, a w konsekwencji (w znaczeniu kosztowym) nie stanowiły wydatku własnego, jaki przekraczałaby wartość przysporzenia, jakie w efekcie z tego tytułu uzyskał pozwany Skarb Państwa (art. 405 k.c.).

Powódka podtrzymała zarzut, że postępowanie reprezentanta pozwanego ad. 2 tj. inżyniera kontraktu, odwołujące się do bizantyjskiej procedury nieuzasadnionej stosunkiem pomiędzy powódką a tym pozwanym w okresie po zerwaniu stosunku umownego z generalnym wykonawcą - miało na celu wyłącznie uchylenie się od zapłaty przysługującego powódce wynagrodzenia, tym bardziej, że: powódka udokumentowała zakres oraz wartość zafakturowanych przez nią prac; reprezentant pozwanego Skarbu Państwa po otrzymaniu od powódki dokumentacji nota bene w licznych segregatorach, w pismach powołanych przez pozwanego ad. 2. nie zakwestionował związku wykonanych a niezapłaconych prac, z zakresem przedmiotu umowy podwykonawczej; pozwany ad. 2 w treści odpowiedzi na pozew nie podniósł zarzutu (art. 207 § 6 k.p.c.) niewykonania spornych obecnie robót, ani też ich nieudokumentowania (niewykazania).

Wyłącznie w zakresie tzw. zapobiegliwości (ostrożności) procesowej powódka wskazała, iż dodatkową podstawą dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia powódka opiera na przesłance bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego ad. 2 – po myśli art. 405 i nast. k.c. Jej zdaniem nie budzi wątpliwości, że zadanie powierzone powódce na podstawie umowy podwykonawczej zostało przez nią wykonane prawidłowo. Tym samym powodowa spółka, która we własnym zakresie wykonała roboty nie tylko niezbędne dla osiągnięcia celu wykonawczego przez pozwanego inwestora – do chwili otrzymania za nie całego należnego wynagrodzenia, pozostaje podmiotem de facto kredytującym własnymi siłami inwestycję Skarbu Państwa w infrastrukturę drogową autostrady (...) na odcinku od węzła Ś. do granicy w G..

W zaistniałej sytuacji, na wypadek uznania przez Sąd orzekający braku istnienia podstaw zapłaty wynagrodzenia powódki tytułem realizacji zadania, opartych na umowie podwykonawczej, powódka podniosła, że pozwany ad. 2 będący beneficjentem przysporzenia inwestycyjnego kosztem powódki, winien uiścić całą kwotę roszczenia powódki określonego w piśmie niniejszym – tytułem bezpodstawnego wzbogacenia.

W opinii powódki, wbrew argumentacji pozwanego, nie ma ugruntowanego poglądu judykatury, nakazującego różnicować termin wymagalności roszczenia wobec wykonawcy, od terminu wymagalności roszczenia przysługującego podwykonawcy wobec inwestora (art. 518 k.c.), dlatego powódka podtrzymała swoje roszczenie co do terminu odsetek (pismo z 28.09.2015 r.- k. 412-431).

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 maja 2016 r. pozwany (...) **w upadłości likwidacyjnej** wniósł o odrzucenie pozwu w całości w stosunku do niego i umorzenie w tej części postępowania oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu (odpowiedź na pozew pozwanego ad.1- k. 626-635).

Odnosząc się do odpowiedzi na pozew pozwanego ad. 1, **powódka** w piśmie z dnia 13 czerwca 2016 r. podtrzymała w całości zajmowane dotychczas stanowisko w sprawie i wniosła o nieuwzględnienie wniosków pozwanego, zarówno w zakresie odrzucenia pozwu jak i oddalenia powództwa (pismo z 13.06.2016r.- k. 666-670).

W piśmie z dnia 11 lipca 2016 r. pozwany **Skarb Państwa** podtrzymał zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Katowicach oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości tj. również w zakresie, w jakim zostało zmienione żądanie pozwu w piśmie przygotowawczym powódki z dnia 20 września 2016 r.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż nie zostało udowodnione, ani co do zasady, ani co do wysokości. Pozwany Skarb Państwa zwrócił uwagę, że strona powodowa w piśmie z dnia 20 września 2015 r. wskazuje, iż umowa podwykonawcza zawierała postanowienia zmuszające podwykonawcę do wykonywania także tych robót, jakie mając charakter dodatkowy (...) są w cyklu wykonawczym niezbędne ze względu na bezpieczeństwo; lub niezbędne ze względu na zagrożenie wystąpienia szkody w mieniu generalnego wykonawcy lub zamawiającego. Po pierwsze należy zwrócić uwagę, że punkt 3.4. umowy podwykonawczej w przypadku wystąpienia robót dodatkowych wyraźnie wskazuje na obowiązek niezwłocznego uzyskania pisemnego polecenia od generalnego wykonawcy oraz przedstawienia wstępnego kosztorysu prac. Tymczasem strona przeciwna zdaje się interpretować punkt 3.4. umowy podwykonawczej jako swoje uprawnienie do samodzielnego decydowania o tym, kiedy ma miejsce konieczność wykonania robót dodatkowych, bez obowiązku przestrzegania w tym zakresie żadnych procedur. Pozwany podkreślił także, że roboty dodatkowe powinny zostać potwierdzone aneksem do umowy podwykonawczej po zaakceptowaniu przez zamawiającego i rozliczeniu pomiędzy podwykonawcą a spółką (...). Na gruncie przedmiotowej sprawy nie miało miejsca podpisanie aneksu, którego celem byłoby udokumentowanie wykonanych przez powódkę prac mimo, że umowa podwykonawcza celem ich potwierdzenia przewiduje taki obowiązek. Zdaniem pozwanego trudno wobec tego uznać, że ewentualne wykonanie przez powódkę spornych robót dodatkowych mieści się w zakresie prac wskazanych w zaakceptowanej przez zamawiającego umowie podwykonawczej.

Pozwany wskazał również, że to po stronie powodowej leży obowiązek udowodnienia wyrażenia przez inwestora zgody na zawarcie umowy o roboty budowlane wykonawcy z podwykonawcą. Strona przeciwna w dalszym ciągu nie wykazała, aby roboty dodatkowe, za które domaga się w niniejszym postępowaniu zapłaty wynagrodzenia, zostały jej zlecone na piśmie przez wykonawcę, ani tego, że pozwany ad. 2 posiadał wiedzę o ich przedmiocie, zakresie oraz należnym za nie wynagrodzeniu.

Pozwany nie zgodził się również ze stanowiskiem powódki, jakoby było możliwe zasądzenie od pozwanego przedmiotowego roszczenia na podstawie art. 405 k.c. Po pierwsze dlatego, że powódka nie udowodniła, iż prace za które zwrotu wartości domaga się w niniejszym postępowaniu, w ogóle wykonał i że poniósł w związku z tym określony koszt. Ponadto powódka nie wykazała wysokości ewentualnego poniesionego przez niego uszczerbku majątkowego. Nie udokumentował on bowiem wartości prac, za które domaga się zapłaty wynagrodzenia w niniejszym postępowaniu. Nie można za taki dowód uznać faktur załączonych do pozwu, bowiem zgodnie z umową podwykonawczą służą one jedynie wzajemnemu rozliczeniu się stronom tejże umowy. Wskazał także, że na gruncie przedmiotowej sprawy nie może być mowy o spełnieniu przesłanki wzbogacenia się inwestora kosztem podwykonawcy, brak jest bowiem ewentualnej koincydencji pomiędzy zubożeniem podwykonawcy a wzbogaceniem się inwestora. W przypadku umów podwykonawczych co do zasady nie ma także znaku równości między tym, co nie weszło do majątku zubożonego podwykonawcy, który nie otrzymał wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane a wartością, o jaką mógł się wzbogacić inwestor, przejmując efekt prac podwykonawcy. Pozwany wskazał także, że po stronie zamawiającego nie została także spełniona przesłanka dotycząca braku podstawy prawnej ewentualnego wzbogacenia (pismo z 11.07.2016r.- k. 701-710).

W piśmie procesowym z dnia 29 lipca 2016 r. **strona powodowa** podtrzymała swoje stanowisko w sprawie.

Powódka podniosła, że jej zdaniem niesłuszne są te twierdzenia pozwanego ad. 2, w których to podnosi iż powódka nie wykazuje wysokości uszczerbku majątkowego, jaki wskutek wykonania oznaczonych w pozwie prac, miałyby ponieść. W jej opinii, uchodzi pozwanemu ad. 2, iż owo zubożenie powódki musi dla niej wynikać z wartości wyspecyfikowanych w wystawionych przez powódkę faktur VAT, albowiem kwotowe wyrażenie oznaczonego zubożenia majątkowe wyraża się również (prawnie skutecznie) w nieuzyskaniu spodziewanej korzyści w postaci wynagrodzenia (pismo z 29.07.2016r.- k. 730-737).

W postanowieniu z dnia 16 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach Wydział XIV Gospodarczy uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie (postanowienie z dnia 16 grudnia 2016r.- k. 756).

W piśmie procesowym z dnia 24 marca 2017 r. strona powodowa sprecyzowała, że kwota 3.554,41 zł stanowi sumę skapitalizowanych ustawowych odsetek za okres zwłoki w zapłacie kwoty uznanego roszczenia 18.104,40 zł, obliczonych przy przyjęciu pierwszego dnia wymagalności tej kwoty w dacie 21 czerwca 2013 r. oraz dnia poprzedzającego datę, w jakiej zapłała tejże uznanej należności nastąpiła (24.12.2014 r.- data końcowa). Kwoty tychże skapitalizowanych odsetek, powódka w sposób uprawniony dochodzi od dnia doręczenia każdemu z pozwanych odpisu pisma zawierającego owo żądanie (pisma z dnia 20.09.2015 r.). Powódka oświadczyła również, że cofa pozew ponad kwotowy zakres żądania określonego pismem z dnia 20.09.2015 r. (pismo z 24.03.2017r.- k. 770-771).

W piśmie z dnia 5 kwietnia 2017 r. **powódka** podtrzymała w całości okoliczności faktyczne zawarte w pozwie oraz w dotychczas złożonych przez powódkę pismach procesowych.

Powódka podała, że określa swe uzasadnione (w tym co do ostatecznie określonej wysokości należności głównej) roszczenie wobec pozwanych solidarnie, jako nieuiszczone jej, a należne wynagrodzenie (art. 647 k.c. in fine) za wykonane w stosunku podwykonawczym przez powódkę, roboty wynikające z jej obowiązku kontraktowego określonego treścią – zawartej z poprzednikiem prawnym pozwanego ad. 1. – umowy nr (...) zawartej w W. dnia 17.02.2011r., a obejmującej wykonanie robót i usług związanych z budową linii energetycznych (...) i oświetlenia dróg, budową kanalizacji kablowej i robotami teletechnicznymi w związku z kontynuacją budowy autostrady płatnej (...) na odcinku Ś.-G., który w ramach zamówienia publicznego powódka realizowała na rzecz Skarbu Państwa -Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w K..

Zakres prac wykonanych przez powódkę, mieszczących się w treści umowy, zaakceptowanych przez reprezentanta pozwanego inwestora, za które poprzednik prawny pozwanego ad. 1. nie uiszczył powódce wynagrodzenia, a także odpowiadającą temu zakresowi wysokość wynagrodzenia- określają (zawarte w aktach sprawy):

a) faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. wraz z Certyfikatem Płatności Faktury nr (...) (obejmująca roboty polegające na: kontynuacji robót i usług związanych z budową linii elektrycznych i oświetlenia dróg; z terminem wykonania: do 20.05.2013r., z potwierdzeniem zakresu wykonania zgodnie z pismem GDDKiA z dnia 30.10.2013 r.);

b) faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. wraz z załącznikiem nr 1- protokołem odbioru, zestawieniem robót, zamówieniem nr (...), notatką służbową z dnia 26.04.2013r., załącznikiem nr 2 – pismem powódki z dnia 23.05.2012r., pismem Inżyniera Kontraktu L./ (...) z dnia 26.04.2012r., kosztorysem dot. kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego, załącznikiem nr 3 – pismem powódki z dnia 18.05.2012 r., kosztorysem przeniesienia latarni oświetlenia poza kolizję z barierką, mailem z dnia 10.05.2012 r. od nadawcy: A. J. do odbiorcy: D. Z. (roboty polegające na: naprawie uszkodzonych kabli oświetleniowych, przełożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M., przebudowie sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M., przekładce (przełożeniu) kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...), likwidacji kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego, przesunięciu latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierką (...); termin wykonania: do dnia 20.05.2013 r.);

c) faktura VAT nr (...) z dnia 20.05.2013 r. wraz z załącznikiem nr 1 – protokołem odbioru, zamówieniem nr (...), zamówieniem nr (...), notatką służbową z dnia 26.04.2013r. (roboty polegające na: kontynuacji robót i usług związanych z budową linii elektrycznych i oświetlenia dróg w procesie budowy autostrady płatnej (...) - obejmujące naprawę uszkodzenia (...) oraz (...), zgodnie z Zamówieniem Generalnego Wykonawcy- poprzednika prawnego pozwanego ad. 1 - z dnia 27.05.2013r., nr (...), nr (...); termin wykonania robót: do dnia 20.05.2013 r.).

Powódka wskazała, że należna jej kwota wynagrodzenia wynikająca ze zsumowanej wysokości powyższych faktur (368.055,65 zł) pomniejszona została o uiszczoną przez pozwanego ad. 2 w dniu 24.12.2014 r., kwotę 18.104,40 zł. (pismo z 05.04.2017 r.- k. 790-793).

Pozwany ad.1 w piśmie z dnia 08 maja 2017r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie (pismo z 08.05.2017r.- k. 805-810).

Pozwany ad.2 w piśmie z dnia 09 maja 2017 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie (pismo z 09.05.2017r.- k. 814-820).

W piśmie z dnia 23 maja 2017r. **strona powodowa** podtrzymała w całej rozciągłości stanowisko określone w dotychczasowych pismach procesowych.

Powódka wskazała, że w katalogu wniosków dowodowych zgłoszonych dotychczas dowodzi zarówno faktu prac przez nią wykonanych i odebranych, a ponadto prac wykonanych w oparciu o umowę podwykonawczą załączoną do pozwu wraz z aneksami, w zakresie przedmiotu wykonanych robót ujętych m.in. w zamówieniach nr: (...) (co do poz. 1.-5.), (...), z podstaw kwotowych zawartych w fakturach wystawionych przez powódkę na rzecz pozwanego ad. 1 (nr (...); (...); (...)); prac wykonanych o charakterze „naprawczym” (w zakresie naprawy: uszkodzonych kabli oświetleniowych, kanalizacji (...) (objęte fakturą nr (...)); a także naprawy uszkodzeń (...) (Zamówienie nr (...)) oraz SZA (...) (Zamówienie nr (...)) – jakich konieczność wykonania nie wynikała ze zdarzeń mogących obciążać powódkę, a ponadto jakich wykonanie leżało w interesie pozwanego inwestora (Skarbu Państwa) - tj. w ostatecznym wyniku określającym kompletność i prawidłowość wykonanego dzieła inwestycyjnego, jakiego beneficjentem był tenże inwestor - Skarb Państwa; a wreszcie: prac dokładnie wyspecyfikowanych, tj. o zakresie przedmiotowym wraz z okresem ich wykonania, jakie obrazują dokumenty przedłożone przez powódkę do każdej z trzech faktur, będących podstawami sprecyzowanego w pozwie roszczenia pieniężnego (pismo z dnia 23.05.2017r.- k. 924-931).

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie **odrzucił pozew** w stosunku do pozwanego Syndyka masy upadłości (...) w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. (...) oraz zasądził od (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. na rzecz pozwanego ad. 1 kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (postanowienie z 02.06.2017 r.- k. 917-920).

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2017r. Sąd Okręgowy w Warszawie **umorzył częściowo postępowanie** w zakresie roszczenia ponad kwotę 353.505,66 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie żądanych od tej kwoty (postanowienie z dnia 20.07.2017r.- k. 936).

Powódka w piśmie z dnia 18 maja 2020 r. ponownie zmodyfikowała żądanie pozwu, tym razem w ten sposób, iż wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 3.554,41 zł (żądaney z tytułu zsumowanych odsetek) od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma z dnia 30.04.20 r., a w zakresie żądania tych odsetek za okres do dnia poprzedzającego dzień doręczenia odpisu w/w pisma dokonała cofnięcia pozwu (k. 1570).

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2020 r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie w jakim dokonano cofnięcia pozwu (k. 1706).

Strony podtrzymały stanowiska na rozprawie w dniu 1 lutego 2021 roku.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego, w dniu 1 października 2010 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych (jako zamawiającym) i Autostrad a (...) z siedzibą w W. (...) (jako wykonawcą) została zawarta umowa nr (...), na mocy której wykonawca zobowiązał się do wykonania robót polegających na „Kontynuacji budowy autostrady płatnej (...), odcinek od węzła (...) (bez węzła) do granicy państwa z Republiką Czeską w G. od km 548 + 987 do km 567 + 223, długości 18,33 km”.

Za elementy składowe kontraktu uznano następujące dokumenty: umowa wraz z załącznikami, szczególne warunki kontraktu, „warunki kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego”, instrukcja dla wykonawców – tom I specyfikacji istotnych warunków zamówienia, dokumentacja projektowa, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych, oferta wykonawcy z dnia 14.07.2010r. wraz z załącznikami oraz wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z załącznikiem (...).

Zaakceptowana kwota kontraktowa wynosiła kwotę brutto 555.653.515,04 zł. (umowa nr (...) z dnia 1 października 2010 r.- k. 198-200).

Strony umowy zmieniły warunki ogólne kontraktu poprzez wprowadzenie do nich modyfikacji w warunkach szczególnych kontraktu. Jak wynika z subklauzuli 4.4. umowy (warunki szczególne kontraktu) wykonawca nie mógł podzlecić innych robót niż wskazane w ofercie wykonawcy, bez zgody zamawiającego. Wykonawca miał być w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego podwykonawcy, jego przedstawicieli lub pracowników, tak jakby to były działania lub uchybienia wykonawcy.

Ustalono również, że:

(a) nie będzie się wymagało, aby wykonawca uzyskiwał zgodę na dostawców materiałów, lub na kontrakt podzlecenia, dla którego podwykonawca jest wymieniony w kontrakcie;

(b) uprzednia zgoda inżyniera będzie uzyskiwana na innych proponowanych podwykonawców;

(c) z nie mniej niż 28-dniowym wyprzedzeniem, wykonawca powiadomi Inżyniera o zamierzonej dacie rozpoczęcia pracy każdego podwykonawcy i o rozpoczęciu takiej pracy na placu budowy;

(d) każde podzlecenie będzie zawierało postanowienia upoważniające zamawiającego do wymagania, aby podzlecenie zostało scedowane na zamawiającego na mocy subklauzuli 4.5 [Cesja korzyści z podzlecenia] (jeżeli lub kiedy zajdą okoliczności tam przewidziane) lub w przypadku wypowiedzenia Kontraktu na mocy Subklauzuli 15.2 [Odstąpienie przez Zamawiającego];

(e) wykonawca nie później niż 28 dni przed planowanym skierowaniem podwykonawcy do wykonania robót, zobowiązany jest przedłożyć zamawiającemu za pośrednictwem Inżyniera projekt umowy z podwykonawcą. Zamawiający po otrzymaniu opinii Inżyniera zobowiązany jest podjąć decyzję w sprawie zgody na zawarcie tejże umowy. Jeżeli zamawiający w terminie 14 dni od przedłożenia mu projektu umowy z podwykonawcą nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważać się będzie, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Po uzyskaniu zgody zamawiającego na zawarcie umowy z podwykonawcą lub jeżeli zamawiający nie zgłosi sprzeciwu lub zastrzeżeń do projektu umowy w powyższym terminie, wykonawca przed skierowaniem podwykonawcy do wykonania robót zobowiązany jest przedłożyć zamawiającemu zawartą umowę.

W przypadku powierzenia przez wykonawcę realizacji robót podwykonawcy, wykonawca jest zobowiązany do dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcy z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z podwykonawcą. Jeżeli w terminie określonym w umowie z podwykonawcą, zatwierdzonym przez zamawiającego, wykonawca nie dokona w całości lub w części zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy, a podwykonawca zwróci się z żądaniem zapłaty tego wynagrodzenia bezpośrednio przez zamawiającego na podstawie art. 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego i udokumentuje zasadność takiego żądania dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór fakturowanych robót, zamawiający zobowiązany jest zapłacić na rzecz podwykonawcy kwotę będącą przedmiotem jego żądania. Zapłata podwykonawcy żądanej kwoty zostanie dokonana w walucie, w jakiej rozliczana jest umowa między wykonawcą a zamawiającym. Zamawiający po zapłaceniu należności bezpośrednio dla podwykonawcy według zasady solidarnej odpowiedzialności wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c., ma prawo potrącić kwotę równą tej należności z wierzytelności wykonawcy względem zamawiającego, zgodnie z zapisami Subklauzuli 2.5 [Roszczenia Zamawiającego].

W przypadku realizacji zamówienia przez podmioty występujące wspólnie (Konsorcjum), umowy z podwykonawcami, zawierane będą w imieniu i na rzecz wszystkich uczestników konsorcjum (Szczególne Warunki Kontraktu, Ogólne Warunki Kontraktu „ Warunki kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego" tłumaczenie pierwszego wydania FIDIC 1999- k. 208-209 i k. 240).

W dniu 17 lutego 2011 r. w W. została zawarta umowa nr(...) pomiędzy wykonawcą A. (...) sp. o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w M. a podwykonawcą (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż.. Jej przedmiotem było wykonanie przez podwykonawcę robót i usług związanych z budową linii energetycznych (...) i oświetlenia dróg, budową oświetlenia na (...) M., budową kanalizacji kablowej pierwotnej, rurociągu kablowego i robotami teletechnicznymi, na realizowanej przez generalnego wykonawcę budowie o nazwie "Kontynuacja budowy autostrady płatnej (...). odcinek od węzła (...) (bez węzła) do granicy państwa z Republiką Czeską w G. km 548+897 - km 567+223, długości 18,33 km", której inwestorem jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w W..

Wartość umowy określono wstępnie na kwotę 7.267.777,77 zł + VAT. Ostateczne wynagrodzenie podwykonawcy miało wynikać z przemnożenia rzeczywistych ilości wykonanych robót i usług potwierdzonych, jako należne do płatności dla głównego wykonawcy przez zamawiającego (lub osoby działające w jego imieniu) przez ceny jednostkowe tych robót i usług.

Podwykonawca zobowiązany był wykonać wszelkie roboty dodatkowe, które oznaczały wszelkie prace niezbędne do wykonania przedmiotu kontraktu w zakresie zleconym niniejszą umową, co do których zamawiający (lub osoby działające w jego imieniu) uzna, że wykraczają poza kontrakt w zakresie zleconym niniejszą umową i które nie są ujęte w umownych cenach jednostkowych jak również roboty, których wykonanie jest niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub na zagrożenie wystąpienia szkody w mieniu głównego wykonawcy lub zamawiającego. W przypadku wystąpienia robót dodatkowych podwykonawca zobowiązany był niezwłocznie uzyskać od głównego wykonawcy pisemne polecenie na wykonanie konkretnych robót oraz przedstawić wstępny kosztorys prac dodatkowych. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa lub wystąpienia szkody podwykonawca zobowiązany był podjąć niezwłocznie wszelkie środki aby zapobiec zagrożeniu. Roboty dodatkowe zaakceptowane przez zamawiającego i rozliczone pomiędzy podwykonawcą a głównym wykonawcą miały zostać potwierdzone stosownym aneksem do umowy (3.4 umowy).

Płatności za wykonane przez podwykonawcę prace dokonywane miały być przez głównego wykonawcę za pośrednictwem faktur częściowych w zakresie prac wykonanych i potwierdzonych przez głównego wykonawcę w formie Certyfikatu, którego wzór stanowi Załącznik nr 3. Faktura wystawiona bez stosownego Certyfikatu zostanie zwrócona podwykonawcy i nie będzie stanowić zobowiązania głównego wykonawcy do dokonania płatności. Podwykonawca jest zobowiązany dołączyć kopię odpowiedniego Certyfikatu do przedkładanej przez siebie faktury (3.5 umowy).

Podstawą do wystawienia Certyfikatu, miał być przedstawiony przez podwykonawcę na koniec okresu rozliczeniowego, tj. na koniec miesiąca, w którym zostały wykonane prace, obmiar wykonanych przez podwykonawcę prac w danym okresie rozliczeniowym. Certyfikat Płatności Faktury wystawiany będzie przez generalnego wykonawcę w terminie do 30 dni od otrzymania od podwykonawcy obmiaru (zestawienia) wykonanych robót, jednak nie wcześniej niż po uprzednim zatwierdzeniu przez zamawiającego obmiaru obejmującego roboty podwykonawcy za dany okres rozliczeniowy. Certyfikat Płatności Faktury odzwierciedlał będzie wartości robót podwykonawcy zaakceptowanych pod względem ilościowym i jakościowym przez zamawiającego. Załącznikiem do wystawionego przez generalnego wykonawcę Certyfikatu Płatności Faktury miało być podpisane przez generalnego wykonawcę i podwykonawcę Tabelaryczne zestawienie robót wykonanych w okresie rozliczeniowym przez podwykonawcę (3.6. umowy).

Podwykonawca zobowiązany został do wystawienia faktury niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania od generalnego wykonawcy zatwierdzonego Certyfikatu Płatności (3.6.1. umowy).

Płatność za fakturę miała nastąpić w ciągu 30 dni kalendarzowych od momentu otrzymania prawidłowo wystawionej faktury. W przypadku, gdy termin zapłaty przypadnie na dzień inny niż środa, zapłata zostanie dokonana w środę, w tygodniu kalendarzowym, w którym wypada termin płatności. Za datę zapłaty faktury uważana jest data obciążenia rachunku głównego wykonawcy (3.7. umowy).

Do czasu ostatecznego rozliczenia zgodnie z Warunkami Kontraktu pomiędzy głównym wykonawcą, a zamawiającym, wszelkie rozliczenia pomiędzy podwykonawcą a głównym wykonawcą miały podlegać weryfikacji w przypadku dokonania takich korekt przez zamawiającego (lub osoby działające w jego imieniu) wobec głównego wykonawcy (3.8. umowy).

Główny wykonawca mógł w całości lub części rozwiązać umowę ze skutkiem, m.in. z powodu następujących okoliczności: zamawiający wypowie kontrakt głównemu wykonawcy lub zrezygnuje z części robót objętych umową (14.1.a) umowy nr (...) z dnia 17.02.2011 r.- k. 14-25).

Aneks nr 1 z dnia 02 kwietnia 2012 r. do umowy nr (...) z dnia 17 lutego 2011 r. (...) GmbH sp. z o.o. Oddział w Polsce oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. wprowadziły nowy harmonogram robót (Aneks nr 1 z dnia 02.04.2012r.- k. 46-50).

Aneks nr 2 z dnia 26 lipca 2012 r. do umowy nr (...) z dnia 17 lutego 2011 r. (...) GmbH sp. z o.o. Oddział w Polsce oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. przedłużyły czas trwania umowy na dalszy okres oznaczony do dnia 31 sierpnia 2013mr. (Aneks nr 2 z dnia 26.07.2012r.- k. 51-59).

W Aneksie nr 3 z dnia 20 września 2012 r. do umowy nr (...) z dnia 17 lutego 2011r. (...) GmbH sp. z o.o. Oddział w Polsce oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. oświadczyły, że podwykonawca wykonał część prac wynikających z umowy tj.: budowa kanalizacji kablowej pierwotnej i wtórnej; budowa rurociągu kablowego; roboty elektryczne – budowa linii (...) i oświetlenia; roboty teletechniczne; budowa oświetlenia – M. M. Pn; budowa oświetlenia – M. M. Pd. Celem należytego zrealizowania przedmiotu umowy, do wykonania przez wykonawcę pozostały jeszcze prace w ramach tzw. węzła M., tj.: budowa oświetlenia (oświetlenie na obiekcie i w obiekcie, łącznice na W. M., zasilanie B02); budowa rurociągu kablowego (przejście przez obiekt (...)) oraz uruchomienie agregatów prądotwórczych – (...) M. i P. G.. Strony ustaliły, od kiedy będzie biegł okres gwarancji i rękojmi robót już wykonanych (Aneks nr 3 z dnia 20.09.2012r.- k. 60-67).

W dniu 26 kwietnia 2013 r. Inżynier Kontraktu polecił wykonawcy wykonać roboty dotyczące widoczności tablic oznakowania pionowego (polecenie Inżyniera Kontraktu nr 46- k. 371).

W dniu 1 maja 2013 r. (...) sp. z o.o. Oddział w Polsce zlecił (...) sp. z o.o. wykonanie następujących robót: naprawę uszkodzonych kabli oświetleniowych; przełożenie sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M.; naprawę kanalizacji (...); przebudowę sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem na (...) M.; przekładkę kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...); likwidację kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego oraz przesunięcie latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) w km 562 + 250 (zlecenie z dnia 1.05.2013r.- k. 369).

Zgodnie z przygotowanym kosztorysem roboty w postaci likwidacji kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego miały zostać wykonane za kwotę 5,311,46 zł i taką też kwotę uznał i wypłacił pozwany powódce jako należną z faktury nr (...) (kosztorys- k. 373).

Powódka wykonała następujące, uznane przez pozwanego Skarbu Państwa prace: układanie w wykopie rur osłonowych (...) 225/12.8, budowa kompletnych studni (...)2, badanie ciśnieniowe szczelności rur (...) (tabela V.6.1); regulacja pionowa studzienek dla urządzeń podziemnych, studzienki telefoniczne, pomiary wstępne prądem stałym i zmiennym (tabela V.10); montaż w latarni stalowej przewodów (...) 2x1 mm², montaż w latarni stalowej przewodów (...) 3x2.5 mm² (tabela V.9.3), likwidacja kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego oraz przesunięcia latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) (okoliczność bezsporna).

W dniu 20 maja 2013 r. powodowa spółka wystawiła (...) trzy faktury VAT z terminem płatności na dzień 20 czerwca 2013 r. Faktura nr (...) została wystawiona na kwotę 6.707, 23 zł brutto za kontynuację budowy autostrady płatnej A1 na odcinku od węzła Ś. do granicy państwa z Republiką Czeską w G.. Do faktury dołączono Certyfikat Płatności Faktury nr (...) (Faktura VAT nr (...) z Certyfikatem Płatności Faktury- k. 73-74).

Faktura nr (...) została wystawiona na kwotę 118.839,60 zł brutto. Obejmowała ona płatność za następujące roboty: kontynuacja budowy autostrady płatnej A1, naprawa uszkodzonych kabli oświetleniowych na kwotę 43.656,46 zł brutto; przełożenie sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M. na kwotę 20.910 zł brutto; naprawa kanalizacji (...) na kwotę 6.569 zł brutto; przebudowa sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. na kwotę 25.211,31 zł brutto; przekładka kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...) na kwotę 10.424,25 zł brutto; likwidacja kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego na kwotę 6.533,10 zł brutto oraz przesunięcie latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) na kwotę 5.535,47 zł brutto. Powyższe roboty zostały zlecone przez wykonawcę w dniu 26 kwietnia 2013 r., wykonane przez powódkę, a odebrane przez wykonawcę w dniu 20 maja 2013r., (Faktura VAT nr (...) - k. 75; Protokół odbioru robót z 20.05.2013r.- k. 76; Zlecenie wykonania robót - k. 78, zeznania świadków: częściowo A. K. – k. 966, P. K. (1) - k. 983 v., częściowo K. P. – k. 983 v., zeznania świadka J. S. – k. 1046 – 1049, częściowo zeznania świadka S. K. – k. 984 v., przesłuchanie reprezentanta powoda A. S. – k. 1107).

Faktura nr (...) została wystawiona na kwotę 242.508,82 zł brutto. Obejmowała ona płatność za następujące roboty: kontynuacja budowy autostrady płatnej A1, naprawa uszkodzenia (...) -T7, zamówienie (...) na kwotę 163.276,79 zł brutto oraz naprawa uszkodzenia (...) -T26, zamówienie (...) na kwotę 79.232,02 zł brutto. Powyższe roboty zostały odebrane w dniu 20 maja 2013 r., zlecone zaś przez wykonawcę w dniu 1 maja 2013r. (Faktura VAT nr (...) - k. 97; Protokół odbioru robót z 20.05.2013r.- k. 98; Zlecenie wykonania robót- k. 99-100).

Prace naprawcze wskazane w w/w fakturach wymagały wykonania w związku z uszkodzeniami w/w infrastruktury dokonanymi przez głównego wykonawcę podczas wykonywania innego rodzaju prac (zeznania świadków: A. K. – k. 966, R. D. (1) – k. 966 v., K. P. – k. 983 - v. 984, J. S. – k. 1046 v., przesłuchanie reprezentanta powoda A. S. – k. 1107 v., przesłuchanie reprezentanta pozwanej Z. S. – k. 1108)

W piśmie z dnia 23 maja 2013r. (...) Oddział w Polsce z siedzibą w M. oświadczył (...) sp. z o.o., że na podstawie art. 644 k.c. odstępuje od umowy nr (...) z dnia 17 lutego 2011r., której przedmiotem jest wykonanie prac elektroenergetycznych i teletechnicznych w związku z budową autostrady płatnej A1 na odcinku Ś. - G.. Odstąpienie od umowy nastąpiło z uwagi na to, że najpóźniej z dniem 14 maja 2013r. rozwiązaniu uległa umowa na budowę autostrady płatnej A1 na odcinku Ś.- G., zawarta pomiędzy A. a Skarbem Państwa - Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad. W tym stanie rzeczy wykonanie przez (...) sp. z o.o. robót wskazanych w umowie nie jest już konieczne dla A.. Spółka wskazała także, że z uwagi na to, że podwykonawca został zaakceptowany przez zamawiającego jako podwykonawca w rozumieniu subklauzuli 4.4 Warunków Kontraktu, wykonawca może dochodzić zapłaty wynagrodzenia także bezpośrednio od zamawiającego (Oświadczenie o odstąpieniu od umowy- k. 68-69).

W piśmie z dnia 25 maja 2013 r. skierowanym do (...), Skarb Państwa - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad na podstawie subklauzuli 15.2 (a), (b), (c) Szczególnych Warunków Kontraktu oraz art. 635 k.c. w związku z art. 656 k.c. odstąpił od kontraktu nr (...) z dnia 1 października 2010 r. pod nazwą „Kontynuacja budowy autostrady płatnej (...), odcinek od węzła (...) (bez węzła) do granicy państwa z Republiką Czeską w G. od km 548 + 987 do km 567 + 223, długości 18,33 km" zawartego z (...) z przyczyn leżących po stronie wykonawcy (Pismo z 25.05.2013r. o odstąpieniu od kontraktu- k. 274-284).

Pismem z dnia 21 czerwca 2013 r. Inżynier kontraktu, działając w imieniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, poinformował powodową spółkę, że w dniu 25 maja 2013 r. zamawiający odstąpił od kontraktu zawartego z (...) oraz że oczekuje na powiadomienie o wszelkich ewentualnych niezaspokojonych przez wykonawcę roszczeniach w terminie do dnia 8 lipca 2013r. (Pismo inżyniera kontraktu z 21.06.2013r.- k. 70 k. 291).

Pismem z dnia 03 lipca 2013 r. powódka wezwała (...) sp. z o.o. Oddział w Polsce oraz Skarb Państwa – Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w K. do zapłaty 787.488,54 zł brutto wraz z należnymi ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty, w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Żądana kwota wynikała z: faktury VAT nr (...) z dnia 20.05.2013r. na kwotę brutto 6.707,23 zł; faktury VAT nr (...) z dnia 20.05.2013r. na kwotę brutto 118.839,60 zł; faktury VAT nr (...) z dnia 20.05.2013r. na kwotę brutto 242.508,82 zł; gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy nr (...) z dnia 11.10.2012r. na kwotę 123.793,55 zł oraz kwotę 10.296,95 zł; gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 11.10.2012 r. na kwotę 20.593,89 zł; niezapłaconych robót dodatkowych oświetleniowych A1 na kwotę 61.019,28 zł oraz robót podstawowych wykonanych niezapłaconych- oświetleniowych A1 na kwotę 8.076,97 zł; robót dodatkowych i naprawczych- teletechnika + (...) na kwotę 18.858,54 zł oraz robót z zakresu podstawowego wykonanych niezapłaconych- teletechnika + (...) na kwotę 16.725,13 zł oraz materiałów budowlanych zakupionych do zabudowy na kwotę 160.068,58 zł (Wezwanie do zapłaty z potwierdzeniami nadania- k. 104-108 i k. 294-296).

Pismem z dnia 28 października 2013 r. Inżynier Kontraktu poinformował powódkę, że złożone przez nią dokumenty są niewystarczające dla dokonania weryfikacji jego żądania. W związku z tym zwrócił się z prośbą o pilne przedłożenie dokumentów wskazanych szczegółowo w treści pisma w celu weryfikacji zasadności i ustalenia kwoty wierzytelności nieuregulowanych przez A. (...) (pismo Inżyniera Kontraktu z 28.10.2013 r.- k. 314-315).

Pozwany potwierdził wykonanie przez (...) sp. z o.o. na kontrakcie: „Kontynuacja budowy autostrady płatnej A-1 odcinek od węzła Ś. (bez węzła) do granicy państwa z Republiką Czeską w G., km 548+897+567+223, dl. 18,33 km" następującego zakresu robót: 1. budowa rurociągu kablowego łączności autostradowej obejmująca dostawę i montaż m.in.: rurociąg kablowy z rur typu(...),6-12,042 km (72,252 kmo), budowa przepustów osłonowych z rur typu (...), budowa studni kablowych teletechnicznych typu (...)2 - 12 kpi, układanie kabla lokalizacyjnego - 12 km; 2. budowa oświetlenia autostradowego i linii kablowych (...) obejmująca dostawę i montaż m.in.: linii kablowych (...) - (...), słupów oświetleniowych - 797 kpi., opraw oświetleniowych o mocach od 150W do 400W - 825 kpi., montaż sterowników (...) do nadzoru i monitoringu oświetlenia autostradowego -664 kpi., montaż masztów oświetleniowych o wysokości 20m - 56 kpi., montaż naświetlaczy o mocach od 400W do 1000W na masztach - 122 kpi., szaf oświetleniowych - 2 kpi., szaf oświetleniowych za sterownikami do sterowania oświetleniem ulicznym -8 kpi., szaf pomiarowo rozdzielczych SPR - 4 kpi., złącz kablowych - 8 kpi., agregatów prądowórczych o mocy 200 kVA - 2 kpi.; 3. budowa i przebudowa linii teletechnicznych i kanalizacji kablowej obejmująca dostawę i montaż m.in.: budowę I przebudowę kabli teletechnicznych miedzianych - 2270 m, kabli światłowodowych 1,199 km (27,288 kiś), studni kablowych teletechnicznych typu (...), (...)2 i (...)48 kpi., słupów teletechnicznych - 9 kpi. oraz budowę kanalizacji kablowej - 2,346 km (7,019 kmo). Stwierdzono, że powyższy zakres robót został wykonany zgodnie z Dokumentacją Projektową budowlaną (Pismo GDDKiA z 30.10.2013 r.- k. 71-72).

Powódka w piśmie z dnia 5 listopada 2013 r. odpowiedziała na wezwanie Inżyniera Kontraktu, jednakże przedłożone przez niego dokumenty w dalszym ciągu pozwany Skarb Państwa uznał za niewystarczające do dokonania oceny zasadności jego żądania (pismo z 5.11.2013 r.- k. 318-323).

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 r. powódka ponownie wezwała pozwany Skarb Państwa do zapłaty kwoty 787.488,54 zł brutto wraz z należnymi ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty, w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania (pismo z 5.12.2013nr.- k. 325-326).

W dniu 18 grudnia 2013 r. w Biurze Inżyniera Kontraktu odbyło się spotkanie przedstawicieli Inżyniera Kontraktu i podwykonawcy na okoliczność uzyskania wyjaśnień i uzupełnienia dokumentów dotyczących przedstawionych we wcześniejszej korespondencji roszczeń podwykonawcy wobec wykonawcy firmy (...). W toku spotkania ustalono, że E. uzupełni dostarczone dokumenty i przedłoży je w trzech egzemplarzach, potwierdzonych za zgodność z oryginałem (notatka ze spotkania z dnia 18.12.2013 r.- k. 332-333).

Notatka ze spotkania z dnia 18 grudnia 2013 r. została przekazana podwykonawcy wraz z pismem z dnia 20 grudnia 2013 r. Dodatkowo w treści tego pisma powtórzono informacje o dokumentach, jakie zobowiązany jest jeszcze

przedłożyć podwykonawca. Ponadto przedstawiono wyjaśnienia i uwagi Inspektorów Nadzoru w odniesieniu do poszczególnych pozycji roszczenia podwykonawcy (pismo z dnia 20.12.2013r.- k. 328-331).

W piśmie z dnia 15 stycznia 2014 r. skierowanym do Inżyniera Kontraktu oraz pozwanego Skarbu Państwa, powódka udzieliła wyjaśnień w zakresie części roszczeń i złożyła kolejne dokumenty, uzasadniające jego żądanie oraz stwierdziła, że zamawiający uchyła się od zapłaty dochodzonego wynagrodzenia i wezwał go do zapłaty kwoty 787.488,54 zł (pismo z 15.01.2014r.- k. 336-339).

Inżynier Kontraktu w piśmie z dnia 6 lutego 2014 r. wskazał, że wbrew twierdzeniom, zawartym w piśmie powódki z 15 stycznia 2014 r., dokumenty, o które Inżynier zwrócił się pismem z dnia 28 października 2013 r., były niekompletne, o czym podwykonawca oraz jego pełnomocnik zostali poinformowani kolejno na spotkaniu w dniu 18 grudnia 2013 r. oraz w piśmie z dnia 20 grudnia 2013 r. Natomiast w odniesieniu do dokumentów otrzymanych w dniu 3 lutego 2014 r. Inżynier zwrócił uwagę, że dokumenty te zostały złożone niezgodnie z procedurą i ustaleniami, tj. nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem, a ponadto złożone zostały jedynie w jednym egzemplarzu. Ponadto wskazał dokumenty, o których złożenie wnioskował, a które nadal nie zostały dostarczone przez podwykonawcę. Jednocześnie Inżynier Kontraktu wyjaśnił, że żądanie uzupełnienia dokumentów uzasadniających roszczenie nie stanowi uchylania się od zapłaty ewentualnej należnej kwoty z tytułu niezapłaconych przez wykonawcę należności za wykonane przez podwykonawcę i odebrane przez Nadzór roboty budowlane. Dokumenty te stanowią jednak niezbędny składnik procedury weryfikacji roszczenia podwykonawcy zgodnie z Warunkami Kontraktu, w wyniku której w oparciu o art. 647¹ k.c. zamawiający z publicznych środków zaspokoi należną podwykonawcy kwotę z tytułu wykonanych, odebranych i nierozliczonych robót. Inżynier poprosił też ponownie o uzupełnienie brakujących dokumentów (pismo Inżyniera Kontraktu z dnia 06.02.2014 r.- k. 341-342).

W odpowiedzi na powyższe pismo, powódka skierowała do zamawiającego pismo z dnia 27 lutego 2014 r., do którego dołączyła brakujące dokumenty. Ponownie wezwał przy tym pozwanego ad 2 do zapłaty kwoty 787.488.54 zł (pismo z 27.02.2014 r.- k. 345-347).

W dniu 24 grudnia 2014 r. pozwany Skarb Państwa wypłacił na rzecz powódki kwotę 18.104,40 zł brutto (Potwierdzenie realizacji wniosku o wypłatę- k. 350).

Pozwany uznał roszczenie podwykonawcy w zakresie faktury nr (...) za częściowo zasadne, uznając, że roboty zostały wykonane na podstawie zatwierdzonej przez zamawiającego umowy podwykonawczej (tabela V.6.1, V.10 i V.9.3). Roszczenie zostało uznane na wartość 4.907.56 zł netto (6.036.30 zł brutto) – okoliczność bezsporna.

Inżynier uznał roszczenie podwykonawcy w zakresie faktury VAT nr (...) za częściowo zasadne, uznając, że podwykonawcy należna jest z tego tytułu kwota 9.811,46 zł netto (12.068,10 zł brutto) za roboty polegające na likwidacji kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego oraz przesunięcia latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) – okoliczność bezsporna.

Inżynier uznał roszczenie podwykonawcy w zakresie faktury VAT o nr (...) za całkowicie bezzasadne.

Prace wykonane przez (...) Spółkę z o. o. w Ż. w toku realizacji zawartej przez Skarb Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad i (...) umowy z dnia 1 października 2010 r. „Kontynuacja budowy autostrady płatnej A1, odcinek od węzła Ś. do granicy państwa z Republiką Czeską w G.” oraz w toku realizacji zawartej przez (...) Spółkę z o. o. w Ż. umowy podwykonawczej z dnia 17 lutego 2011 r. związanej z w/w umową z dnia 1 października 2010 r., a polegające na:

- a) ułożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M.,
- b) przebudowie sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M.,
- c) przekładce kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...)

były konieczne do wykonania przedmiotu wyżej wymienionej umowy zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad a (...) (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa T. W. – k. 1498, k. 1519)

Wysokości wynagrodzenia należnego za wykonanie w/w prac według cen rynkowych obowiązujących w dacie wykonania tych prac wynosiła w odniesieniu do poszczególnej kategorii prac następujące kwoty:

- a) co do prac polegających na ułożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M. kwotę 37.644,61 zł brutto,
- b) co do prac polegających na przebudowie sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. kwotę 25.762,28 zł brutto,
- c) co do prac polegających na przekładce kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...) kwotę 26.664,89 zł brutto.

Łącznie wysokość w/w wynagrodzenia za te trzy kategorie prac wynosiła kwotę 90.071,77 zł brutto (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa o specjalności teletechnicznej P. K. (2) – (...), (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o: umowę nr (...) z dnia 1 października 2010 r. (k. 198-200); Szczególne Warunki Kontraktu, Ogólne Warunki Kontraktu „ Warunki kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego" tłumaczenie pierwszego wydania FIDIC 1999 (k. 201-272); umowę nr (...) z dnia 17.02.2011r. (k. 14-25); Aneks nr 1 z dnia 02.04.2012r. (k. 46-50); Aneks nr 2 z dnia 26.07.2012r. (k. 51-59); Aneks nr 3 z dnia 20.09.2012r. (k. 60-67); zlecenie z dnia 1.05.2013r. (k. 369); oświadczenie o odstąpieniu od umowy (k. 68-69); pismo inżyniera kontraktu z 21.06.2013r. (k. 70 i k. 291); pismo GDDKiA z 30.10.2013r. (k. 71-72); faktura VAT nr (...) z Certyfikatem Płatności Faktury (k. 73-74); faktura VAT nr (...) (k. 75); protokół odbioru robót z 20.05.2013r. (k. 76); polecenie Inżyniera Kontraktu nr 46 (k. 371); zlecenie wykonania robót z 1.05.2013r. (k. 78); faktura VAT nr (...) (k. 97); protokół odbioru robót z 20.05.2013r. (k. 98); zlecenie wykonania robót (k. 99-100); wezwanie do zapłaty z potwierdzeniami nadania (k. 104-108 i k. 294-296); pismo z 25.05.2013r. o odstąpieniu od kontraktu (k. 274-284); pismo Inżyniera Kontraktu z 28.10.2013r. (k. 314-315); pismo z 5.11.2013r. (k. 318-323); pismo z 5.12.2013r. (k. 325-326); notatka ze spotkania z dnia 18.12.2013r. (k. 332-333); pismo z dnia 20.12.2013r. (k. 328-331); pismo z 15.01.2014r. (k. 336-339); pismo Inżyniera Kontraktu z dnia 06.02.2014r. (k. 341-342); pismo z 27.02.2014r. (k. 345-347); potwierdzenie realizacji wniosku o wypłatę (k. 350).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd uznał za pełnowartościowy materiał dowodowy przedstawione przez strony dokumenty. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich autentyczności, jak i zawartości.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków A. K., R. D. (1), P. K. (1), K. P., I. M., S. K., J. S., albowiem są logiczne, spójne i pokrywają się wzajemnie częściowo.

Tak samo i z tych samych względów Sąd ocenił zeznania reprezentantów stron A. S. i Z. S..

Należy podkreślić, iż powyższa ocena dotyczy jedynie tych części relacji świadków, w których świadkowie zeznawali o faktach. Natomiast ta część relacji świadków, w których przedstawiali ono własne oceny oraz wskazywali, że nie posiadają informacji w danej kwestii lub nie pamiętają zdarzeń została przez Sąd pominięta jako podstawa ustaleń faktycznych jako nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych z zakresu budownictwa P. K. (2) i T. W. zostały sporządzone w sposób rzeczowy, rzetelny oraz przekonywujący, w oparciu o wiedzę fachową. Powołani biegli sądowi to kompetentne osoby, posiadające odpowiednie w tym kierunku specjalistyczne wykształcenie i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Sposób badań zaprezentowany przez biegłych wskazuje na prawidłowy tok podejmowania kolejnych czynności

analitycznych. Przedmiotowe opinie są jasne i logiczne. Z tego względu Sąd przyjął ww. opinie za bezstronne i wiarygodne dowody w sprawie.

Podnieść jednocześnie należy, że powyższa ocena opinii autorstwa biegłego T. W. dotyczy jedynie tej części opinii, w której biegły udzielił odpowiedzi na pytanie zawarte w postanowieniu Sądu z dnia 15.10.2019 r., tj. w zakresie pkt II ppkt 1 tego postanowienia (k. 1442), albowiem w zakresie pkt II ppkt 2 tego postanowienia biegły ten uznał, że nie posiada kompetencji do udzielenia odpowiedzi na to pytanie Sądu. Z tego względu Sąd w tym zakresie dopuścił dowód z innego biegłego, tj. biegłego posiadającego dodatkowo specjalność teletechniczną (k. 1558).

Sąd pominął jako podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie opinię sporządzoną przez biegłego sądowego D. C. (k. 1370 i nast.) oraz opinię uzupełniającą (k. 1416 i nast.), uznając ją za niewiarygodną, albowiem biegły ten udzielając odpowiedzi na pytania zawarte w postanowieniu dowodowym Sądu uczynił to w kontekście kontraktowych obowiązków powódki wynikających z zawartych przez nią umów oraz w istocie podjął próbę oceny żądania powódki, w tym weryfikacji czy prace te zostały wykonane. Tymczasem nie było to przedmiotem zlecenia biegłemu sporządzenia opinii. Zadaniem biegłego było ustalenie czy z punktu widzenia sztuki budowlanej, funkcjonalności i całokształtu przedsięwzięcia budowlanego określonego w postanowieniu dowodowym Sądu wskazane w nim poszczególne kategorie prac były konieczne do wykonania przedmiotu umowy głównej. Ponadto biegły w zakresie oceny konieczności wykonania w/w prac posługuje się kryterium pilności ich wykonania, wskazując że ich wykonanie nie miało pilnego charakteru. Rozważenia biegłego w tym zakresie należy uznać za chybione, ponieważ Sąd nie skierował do biegłego pytania czy prace te miały pilny charakter, a jedynie czy miały charakter konieczny. Kwestia pilności tych prac ma charakter obojętny z punktu widzenia oceny prawnej roszczenia powódki.

Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków J. S., A. K. i R. D. (2) w części ponad zakres określony postanowieniem Sądu dopuszczającym dowód z zeznań tych świadków (k. 965 v.), albowiem rolą świadków nie jest relacja w przedmiocie zasadności roszczenia tylko relacja o faktach.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków: A. J., A. P., G. B., N. K. (k. 965 v.), gdyż pomimo zobowiązania strona powodowa nie wskazała ich adresów. Powyższe uniemożliwiło więc Sądowi przeprowadzenie tych dowodów. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 258 k.p.c. to na stronie powołującej się na dowód ze świadków spoczywa obowiązek ich wskazania, tak by wezwanie ich do sądu było możliwe. Powódka zaś temu obowiązkowi nie sprostała.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka A. S. wobec cofnięcia wniosku dowodowego w tym zakresie (k. 965 v.).

Sąd pominął częściowo wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie ponad okoliczności wskazane w postanowieniu dowodowym Sądu z dnia 19 czerwca 2018 r. dopuszczającym ten dowód (k. 1722 v., k. 1263, k. 1257). W tym zakresie Sąd uznał, że przeprowadzenie tego dowodu w pełnym zakresie wskazanym przez stronę powodową nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Wynika to z oceny prawnej roszczenia powódki przedstawionej przez Sąd poniżej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. **Zdaniem Sądu jako uzasadnione należało uznać żądanie powódki o zasądzenie należności głównej dotyczące zapłaty za wykonane prace polegające na przełożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M. w zakresie kwoty 20.910 zł brutto, przebudowie sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. w zakresie kwoty 25.211,31 zł brutto, przekładce kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...) w zakresie kwoty 10.424,25 zł brutto. Żądanie w w/w zakresie należało uznać jako uzasadnione jedynie w takim zakresie w jakim zostało oparte na twierdzeniu o bezpodstawnym wzbogaceniu pozwanego Skarbu Państwa kosztem powódki.**

Na uwzględnienie zasługiwało także żądanie powódki dotyczące zasądzenia skapitalizowanych odsetek ustawowych w kwocie 3.367,42 zł stanowiących sumę skapitalizowanych ustawowych

odsetek za okres opóźnienia w zapłacie kwoty uznanego przez pozwanego roszczenia w kwocie 18.104,40 zł obliczonych za okres od dnia 20 lipca 2013 r. do dnia 23.12.2014 r. włącznie.

Natomiast żądanie powódki dotyczące zapłaty za wykonanie pozostałym prac wskazanych przez powódkę należało uznać za pozbawione podstaw.

Dokonując dalszych szczegółowych rozważań, w pierwszym rzędzie należy podnieść, że powódka dochodziła od pozwanego zapłaty z tytułu realizacji poszczególnych prac wykonanych przez nią przy realizacji budowy autostrady płatnej A1 na odcinku od węzła (...) do granicy państwa z Republiką Czeską w G.. Ze stanowiska powódki co do podstawy faktycznej dochodzonego przez nią roszczenia wynika, że domagała się ona zapłaty za wykonanie konkretnych robót związanych z realizacją powyżej opisanej budowy polegających na:

- 1) kontynuacji robót i usług związanych z budową linii elektrycznych i oświetlenia dróg (za które wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.707,23 zł);
- 2) czynnościach związanych z:
 - a) kontynuacją budowy autostrady płatnej A1, naprawą uszkodzonych kabli oświetleniowych, za co domagała się kwoty 43.656,46 zł brutto;
 - b) przełożeniem sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M., za co domagała się kwoty 20.910 zł brutto;
 - c) naprawą kanalizacji (...), za co domagała się kwoty 6.569 zł brutto;
 - d) przebudową sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M., za co domagała się kwoty 25.211,31 zł brutto;
 - e) przekładką kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...), za co domagała się kwoty 10.424,25 zł brutto;
 - f) likwidacją kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego, za co domagała się kwoty 6.533,10 zł brutto,
 - g) z przesunięciem latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...), za co domagała się kwoty 5.535,47 zł brutto,(za które to wszystkie prace wskazane w niniejszym punkcie wystawiła fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 118.839,60 zł);
- 3) kontynuacji robót i usług związanych z budową linii elektrycznych i oświetlenia dróg w procesie budowy autostrady płatnej (...), obejmujących naprawę uszkodzenia (...) -T7 oraz (...) (za które wystawiła fakturę VAT nr (...)).

W toku postępowania powódka zmodyfikowała żądanie pod względem ilościowym w ten sposób, że ostatecznie wniosła o zasądzenie jako należności głównej kwoty 349.951,25 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 czerwca 2013r. do dnia zapłaty oraz kwoty 3.554,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu pisma powódki z dnia 30.04.2020 r. zawierającego to żądanie. Strona powodowa sprecyzowała, że w/w kwota 3.554,41 zł stanowi sumę skapitalizowanych ustawowych odsetek za okres zwłoki w zapłacie kwoty uznanego roszczenia w kwocie 18.104,40 zł obliczonych za okres od dnia 21 czerwca 2013 r. do dnia 23.12.2014 roku. W pozostałym zakresie powódka dokonała cofnięcia pozwu.

Zmiana ta została spowodowana tym, iż pozwany Skarb Państwa w dniu 24 grudnia 2014 r. uznał za uzasadnione roszczenie powódki jako roszczenie podwykonawcy i wypłacił powódce za prace objęte zakresem umowy podwykonawczej kwotę 18.104,40 zł brutto, z czego: z faktury VAT nr (...) – kwotę 6.036,30 zł brutto oraz z faktury VAT nr (...) – kwotę 12.068,10 zł brutto. W zakresie faktury nr (...) pozwany uznał za nieuzasadnioną zapłatę tylko za wykonanie trzech studzienek (z sześciu wskazanych przez powódkę) i dlatego nie dokonał płatności całej kwoty

wskazanej przez powódkę w tej fakturze. Natomiast w zakresie faktury nr (...) pozwany dokonał zapłaty kwoty 12.068,10 zł jedynie za prace związane z likwidacją kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego (6.533,10 zł brutto) oraz za prace związane z przesunięciem latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) (5.535,47 zł brutto).

Istotne jest w sprawie, że powódka sformułowała dwie podstawy żądania.

Otóż powódka podała, że powyższe prace zostały przez nią wykonane, przy czym nie otrzymała ona za nie wynagrodzenia od wykonawcy spółki (...). Odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa powódka łączyła z faktem, że prace te zostały przez tego pozwanego zaakceptowane. Powódka domagała się zapłaty wynagrodzenia za wykonanie powyższych prac wykonanych na podstawie umowy o roboty budowlane zawartej ze spółką (...) jako generalnym wykonawcą robót zleconych przez Skarb Państwa. Roszczenie powódka wywodziła z art. 647¹ § 1 k.c., który w dacie wykonywania umowy stanowił, że zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Powódka wskazała także jako dodatkową podstawę żądania przepis art. 405 k.c., wnosząc o zasądzenie żądanej kwoty tytułem bezpodstawnego wzbogacenia zwrotu wartości korzyści jaka z powodu wykonania tych prac została uzyskana przez pozwany Skarb Państwa kosztem powódki.

Ostatecznie powódka (po częściowym cofnięciu pozwu) domagała się w niniejszym postępowaniu zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa kwoty 353.505,66 zł (k. 412 i nast. oraz k. 771).

W przedmiotowej sprawie w pierwszej kolejności należało rozważyć zasadność roszczenia na podstawie art. 647¹ § 1 k.c. W tym kontekście istotne było ustalenie, czy pozwany dokonał akceptacji powódki jako dalszego podwykonawcy, w zakresie robót, których pozwany nie uznał i za które nie zapłacił. Okolicznością bezsporną było, że pozwany zatwierdził powódkę jako podwykonawcę na przedmiotowym kontrakcie, natomiast było sporne czy pozwany zaakceptował dokonane przez powódkę dodatkowe prace, nieobjęte przedmiotem pierwotnej umowy. Stanowisko pozwanego sprowadzało się do twierdzeń, że po pierwsze powódka nie udowodniła wykonania robót, których zapłaty się domaga, a po drugie, że były to roboty dodatkowe, o których nie miał wiedzy.

W pierwszym rzędzie należy poczynić rozważania natury ogólnej dotyczące odpowiedzialności inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Otóż art. 647¹ § 5 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w dacie wykonywania umowy łączącej powódkę i A. (...)) stanowił, że zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Nowelizacja kodeksu cywilnego z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz.U.2003.49.408) wprowadziła istotne novum dotyczące wyrażenie zgody przez inwestora na powierzenie pewnych robót podwykonawcom.

Potrzeba wprowadzenia nowej regulacji wynikała, jak podnosi się zgodnie w doktrynie i judykaturze z obserwacji, że należności za świadczenia dotyczące robót budowlanych, wykonywane przez podwykonawców, płacone były dość często nieterminowo bądź nie były uiszczane wcale. Ich bezpośredni kontrahenci generalni wykonawcy, niejednokrotnie, tylko na pozór zdawali się, jako firmy działające na dużą skalę dysponować wystarczającym kapitałem zakładowym, wytwórczym i finansowym.

Skutkiem wprowadzenia nowej regulacji jest również to, że inwestor nie może powołać się na brak stosunku prawnego między nim a podwykonawcą. Rozliczenia z tytułu wynagrodzeń łańcucha podwykonawców stają się sprawą między nim a wykonawcą. Wskazać należy, że ustawodawca uzasadnił dokonane zmiany wskazując, że: „coraz częstsze są przypadki, na rynku świadczeń budowlanych, nieregulowania lub nieterminowego regulowania należności za wykonane świadczenia dotyczące robót budowlanych. Odnosi się to często do należności za roboty wykonywane przez małych i średnich przedsiębiorców, których kontrahentami są wykonawcy, na ogół duże przedsiębiorstwa budowlane – spółki akcyjne lub z ograniczoną odpowiedzialnością, które później ogłaszają upadłość lub co najmniej wnoszą o

wszczęcie postępowania układowego” [uzasadnienie do nowelizacji kodeksu cywilnego w zakresie umowy o roboty budowlane, druk sejmowy 888, Sejm IV kadencji, 16 września 2002 r.]. Co prawda odpowiedzialność solidarna stwarza dla inwestora dodatkowe obciążenia w postaci potencjalnej konieczności dokonania zapłaty za roboty już wykonawcy zapłacone. Inwestor od tego rodzaju odpowiedzialności może się jednak ubezpieczyć na koszt wykonawcy [z uzasadnienia op. cit.].

Ustawodawca wskazał dalej w uzasadnieniu dokonanych zmian, że „procesy sądowe mające na celu odzyskanie zapłaty, która pokrywa z reguły nie tylko koszty robocizny, ale także materiałów kupionych na ogół z zaciągniętego kredytu bankowego, są długotrwałe, czasochłonne i kosztowne. W wielu wypadkach nie przynoszą spodziewanego efektu, ze względu na brak możliwości wyegzekwowania zasądzonych należności” [z uzasadnienia op. cit.], a ponadto w uzasadnieniu wskazano na zgodność nowelizacji z postulatami i oczekiwaniami środowisk skupiających małych i średnich przedsiębiorców.

Tak, więc chęć przeciwdziałania negatywnemu zjawisku niepłacenia wynagrodzeń za prace wykonane przez małych i średnich przedsiębiorców (podwykonawców), które pociągało za sobą efekt reakcji łańcuchowej w postaci barku wypłaty należności za rzeczywiście wykonane prace, stała się podstawą wspomnianej nowelizacji (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2008 r. III CZP 6/2008 OSNC 2008/11 poz. 121).

W efekcie, artykuł 647¹ k.c. stał się nie tylko zabezpieczeniem interesów inwestorów wprowadzając zasadę udzielenia przez nich zgody na zawarcie przez generalnego wykonawcę umowy z podwykonawcą, ale stanowi w szczególności ochronę interesów podwykonawców, dając im możliwość dochodzenia swoich należności dodatkowo od inwestorów przedsięwzięć budowlanych. Generalny wykonawca oraz inwestor ponoszą bowiem solidarną odpowiedzialność wobec podwykonawcy, a zatem ten ostatni może dochodzić swoich praw przeciwko każdemu z nich osobno lub od wszystkich łącznie, według swojego wyboru, odpowiedzialność ta powstaje ex lege na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. Przepis ten wprowadził, jako zasadę solidarną odpowiedzialność inwestora i generalnego wykonawcy, względnie wykonawców częściowych, za umowy zawierane z podwykonawcami oraz dalszymi podwykonawcami. Regulacja ta tworzy klarowną i korzystną dla podwykonawców sytuację prawną, ponieważ zgodnie z powołaną normą przysługuje im bezpośrednio roszczenia wobec inwestora, wykonawcy częściowego, a także generalnego wykonawcy. Regulacją ta chroni interesy podwykonawców w przypadku nierzetelności finansowej podmiotu, z którym bezpośrednio zawarli umowę na wykonanie części robót, zmuszając inwestora do starannego wyboru wykonawcy oraz do kontrolowania wywiązywania się wykonawców z obowiązków finansowych względem podwykonawców.

Podwykonawca przystępując do podpisania umowy o roboty budowlane musi zdawać sobie sprawę, że nie wystarczy sama zgoda wykonawcy. Umowa taka musi być, bowiem poparta zgodą inwestora (art. 647¹ § 2 k.c.). To samo dotyczy sytuacji, gdy podwykonawca zawiera umowę z dalszym podwykonawcą. Zgodę w tym przypadku musi wyrazić inwestor i generalny wykonawca (art. 647¹ § 3 k.c.), w przeciwnym razie podwykonawca poniesie konsekwencje braku takiej zgody. W drodze odesłania (art. 647¹ § 3 zd. 2 k.c.) wiążący jest przepis art. 647¹ § 2 zd. 2 k.c., zgodnie, z którym, jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Brak sprzeciwu inwestora i wykonawcy w ciągu 14 dni jest uważany za wyrażenie zgody. Niewystarczające w tym przypadku jest złożenie lub niezłożenie sprzeciwu przez jednego z nich. Konieczna jest zgoda wszystkich osób, wymienionych przez ustawę. Termin 14 dni na wyrażenie sprzeciwu biegnie osobno dla inwestora i osobno dla wykonawcy, od dnia dostarczenia każdemu z nich odpowiednich dokumentów. Z jednej strony jest to pewne utrudnienie dla podwykonawców, którzy muszą uzależnić podpisanie umowy od zgody dalszego podmiotu. Z drugiej zaś strony, ustawodawca chciał w ten sposób ustanowić pewną ochronę, ponieważ inwestor nie jest bezpośrednio związany z podwykonawcą żadną umową, jednak wyrażenie zgody skutkuje tym, że inwestor z mocy ustawy odpowiada solidarnie z wykonawcą za zapłatę wynagrodzenia. Daje to

w rezultacie pewne gwarancje skutecznego dochodzenia roszczeń w przypadku wykonania robót przez małe podmioty, usytuowane w dalszym łańcuchu zdarzeń.

Na tle znowelizowanej regulacji powstawać może wątpliwość, czym skutkuje brak udzielenia przez inwestora zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą lub dalszym podwykonawcą. W literaturze wskazywano, że w przypadku braku zgody inwestora umowa generalnego wykonawcy z podwykonawcą lub podwykonawcy z dalszym podwykonawcą jest nieważna albo przynajmniej bezskuteczna. Sąd Najwyższy stanowczo stwierdził jednak, że brak takiej zgody ma znaczenie jedynie dla powstania odpowiedzialności solidarnej inwestora i/lub wykonawcy, nie wpływa natomiast na skuteczność umowy zawartej przez generalnego wykonawcę i podwykonawcę (wyrok Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2008 r., sygnatura akt V CSK 492/07) lub podwykonawcę z dalszym podwykonawcą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2006 r. IV CSK 61/2006 OSNC 2007/3 poz. 44, wyrok z dnia 15 listopada 2006 r. V CSK 221/2006 OSNC 2008/A poz. 8, wyrok z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 208/2007 niepubl. oraz uchwałę z dnia 28 czerwca 2006 r. III CZP 36/2006, OSNC 2007/4 poz. 52).

Tak, więc w przypadkach braku zgody inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą, generalny wykonawca będzie mógł dochodzić spełnienia świadczenia przez podwykonawcę, natomiast ten ostatni może żądać zapłaty wynagrodzenia od generalnego wykonawcy, ale już nie od inwestora.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 kwietnia 2008 r. (sygnatura III CZP 6/08, OSNC 2008/11 poz. 121) wskazał, że do zgody wymaganej przez art. 647¹ § 2 i 3 k.c. nie stosuje się art. 63 § 2 k.c. Zgoda ta może być wyrażona przez każde zachowanie, które ujawnia ją w sposób dostateczny (art. 60 k.c.); niezależnie od tego zgodę uważa się za wyrażoną w razie ziszczenia się przesłanek określonych w art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c.

Nie budzi, zatem wątpliwości, że zgoda może być wyrażona w sposób czynny, wprost, przez ustne lub pisemne oświadczenie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliła się teza, że zgodę można też wyrazić w sposób dorozumiany czynny, poprzez każde zachowanie, które ujawnia wolę wyrażenia zgody w sposób dostateczny (wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2009 roku, sygnatura akt II CSK 417/08 i inne). Z samej treści artykułu 647¹ § 2 k.c. wynika zaś, że inwestor może wyrazić zgodę w sposób bierny, wskutek niezgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń.

Faktem jest, że wyrażenie zgody, na zawarcie umowy z podwykonawcą lub dalszym podwykonawcą przez inwestora i/lub wykonawcę, może nastąpić przez takie zachowanie, które ujawnia ją w sposób dostateczny. W wyroku z dnia 4 lutego 2011r. Sąd Najwyższy przyjął, że zgody czynnej dorozumianej inwestor może udzielić przez czynności faktyczne, na przykład przez tolerowanie obecności podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w dzienniku budowy, odbieranie wykonanych przez niego robót i tym podobne czynności, zaznaczając jednocześnie, że wiedza inwestora o podwykonawcy i przedmiocie powierzonych mu umownie zadań może pochodzić z dowolnego źródła (III CSK 152/10, Legalis nr 422583). W takim wypadku stosując się do wykładni Sądu Najwyższego wyrażonej w uchwale z dnia 29 kwietnia 2008 r. (sygnatura III CZP 6/08, OSNC 2008/11 poz. 121), należy badać, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę treść art. 60 k.c. można uznać za wyrażenie tej zgody. Przyglądając się bliżej zachowaniom, które mogą być uznane, w rozumieniu art. 60 k.c., za udzielenie przez inwestora (generalnego wykonawcę) zgody, o której mowa w art. 647¹ § 2 k.c., wskazać należy, że brak jest specjalnych wymagań co do sposobu wyrażenia oświadczenia woli, czyli forma jest dowolna, ale zawsze musi być obecny element uzewnętrznienia woli. Sposób wyrażenia oświadczenia woli zawsze musi ujawniać wolę w sposób dostateczny. Przy czym o tym, czy określone zachowanie w dostateczny sposób ujawnia wolę, decydują okoliczności każdego przypadku (wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 1992 r., III CRN 345/91, Pr.Gosp. 1993, nr 5, poz. 16.). Ustawa nie wylicza, ani nie ogranicza form, w jakich może być złożone oświadczenie. Tym samym może to być również zachowanie podmiotu w postaci tzw. czynności konkludentnych (czynności dokonywanych per facta concludentia). Ten właśnie sposób wyrażenia woli, jak wskazuje praktyka, może zachodzić również w przypadku zgody inwestora (wykonawcy). Bardzo często dochodzi do sytuacji, kiedy w ramach wykonywanych robót budowlanych na placu budowy pojawiają się inne niż podwykonawca firmy, fakt ten zaś jest znany wykonawcy, a często również inwestorowi. Nierzadko dochodzi do sytuacji, kiedy również wykonawca lub/i inwestor wprost

uczestniczą, z podmiotami faktycznie wykonującymi prace, w spotkaniach bądź naradach, a stan ten trwa zarówno przed, jak i po okazaniu wykonawcy i/lub inwestorowi umowy wraz z dokumentacją. W takich przypadkach per facta concludentia dochodzi do udzielenia zgody. W konsekwencji powstaje między takim podwykonawcą a inwestorem (generalnym wykonawcą) solidarna odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez dalszego podwykonawcę. Wskazać należy, choć próba zupełnego skatalogowania takich zachowań jest raczej niemożliwa jak i bezcelowa, że do czynności konkludentnych mogą należeć zarówno wypowiedzi, jak i inne zachowania czysto faktyczne, wskazujące na to, jak oraz czy ich autor miał zamiar wywołać określone skutki prawne.

Zgoda inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą jest oświadczeniem woli o charakterze zindywidualizowanym, a nie blankietowym. Odnosi się do konkretnego podwykonawcy, wykonującego oznaczony zakres robót i pociąga za sobą ustawowy skutek, wynikający z art. 647¹ § 5 k.c., jakim jest przyjęcie przez inwestora solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia wynikającego z objętej zgodą umowy. Dotyczy więc wynagrodzenia określonego w tej umowie zarówno co do wysokości jak i zasad płatności. Wprawdzie celem art. 647¹ k.c. jest zapewnienie ochrony podwykonawcom, jednak sposób realizacji tej ochrony, polegający na wprowadzeniu gwarancyjnej odpowiedzialności inwestora za cudzy dług, wymaga starannej i rozważnej interpretacji zachowań mających uzewnętrznić wolę przyjęcia na siebie takiej odpowiedzialności. Pamiętać należy, że w procesie budowlanym uczestniczyć mogą nie tylko podwykonawcy, których umowy są objęte zgodą inwestora jak, ale także podwykonawcy, którzy takiej zgody nie uzyskali. W związku z tym samo tolerowanie pracowników określonego podmiotu na placu budowy nie świadczy o woli zaakceptowania przez inwestora umowy, na podstawie której podmiot ten wykonuje prace. Ocenie każdorazowo podlegać musi całość okoliczności konkretnej sprawy, inne wnioski płyną bowiem ze współpracy na placu budowy z podwykonawcą, który zwrócił się do inwestora o zgodę na zawarcie umowy z wykonawcą lub o akceptację już zawartej umowy, a inne z współdziałania z takim, który jedynie realizował umowę uzgodnioną ze swoim kontrahentem (uchwała SN z dnia 17 lutego 2015r., III CZP 108/15, Legalis nr 1399206).

Na marginesie rozważań należy jeszcze zauważyć, że z dniem 1 czerwca 2017 r. art. 647¹ k.c. został zmieniony ustawą z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. z 2017r., poz. 933). Nie ma on jednak zastosowania w przedmiotowej sprawie, gdyż zgodnie z art. 12 ww. ustawy do umów o roboty budowlane zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę na podstawie takich umów stosuje się art. 647¹ ustawy w brzmieniu dotychczasowym.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszej kolejności podkreślić, co było bezsporne, że pozwany zatwierdził powódkę jako podwykonawcę na przedmiotowym kontrakcie oraz wykonanie przez niego następującego zakresu robót: 1. budowa rurociągu kablowego łączności autostradowej obejmująca dostawę i montaż m.in.: rurociąg kablowy z rur typu (...), 6-12,042 km (72,252 kmo), budowa przepustów osłonowych z rur typu (...), budowa studni kablowych teletechnicznych typu (...) 2 - 12 kpi, układanie kabla lokalizacyjnego - 12 km; 2. budowa oświetlenia autostradowego i linii kablowych (...) obejmująca dostawę i montaż m.in.: linii kablowych (...) - (...), słupów oświetleniowych - 797 kpi., opraw oświetleniowych o mocach od (...) do 400W - 825 kpi., montaż sterowników (...) do nadzoru i monitoringu oświetlenia autostradowego - 664 kpi., montaż masztów oświetleniowych o wysokości 20m - 56 kpi., montaż naświetlaczy o mocach od 400W do 1000W na masztach - 122 kpi., szaf oświetleniowych - 2 kpi., szaf oświetleniowych za sterownikami do sterowania oświetleniem ulicznym - 8 kpi., szaf pomiarowo rozdzielczych SPR - 4 kpi., złącz kablowych - 8 kpi., agregatów prądotwórczych o mocy 200 kVA - 2 kpi.; 3. budowa i przebudowa linii teletechnicznych i kanalizacji kablowej obejmująca dostawę i montaż m.in.: budowę I przebudowę kabli teletechnicznych miedzianych - 2270 m, kabli światłowodowych 1,199 km (27,288 kiś), studni kablowych teletechnicznych typu (...), (...) 2 i (...) 48 kpi., słupów teletechnicznych - 9 kpi. oraz budowę kanalizacji kablowej - 2,346 km (7,019 kmo).

Jak już była o tym mowa, zgoda inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą jest oświadczeniem woli o charakterze zindywidualizowanym i odnosi się do konkretnego podwykonawcy, wykonującego oznaczony zakres robót. W toku niniejszego postępowania pozwany kwestionował swoją wiedzę co do zakresu robót, z których

powódka wywodziła dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie. To na stronie powodowej spoczywał obowiązek udowodnienia, że inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy o roboty budowlane przez wykonawcę z podwykonawcą w zakresie stanowiącym przedmiot niniejszego sporu. W niniejszym postępowaniu powódka nie sprostowała jednak spoczywającemu na niej ciężarowi dowodu. Powódka nie wykazała, że wykonane przez nią roboty wchodziły w zakres podstawowych prac przewidzianych umową podwykonawczą objętą wiedzą pozwanego, co prowadziło do uznania przez Sąd, że roboty te miały charakter dodatkowy. W tej sytuacji to na powódce spoczywał ciężar wykazania, że pozwany Skarb Państwa posiadał wiedzę o przedmiocie, zakresie oraz wynagrodzeniu za roboty, za które w niniejszym postępowaniu powódka domagała się zapłaty. Należy w szczególności podkreślić, że pomiędzy powodem a Skarbem Państwa nie doszło do spisania aneksu, którego celem byłoby udokumentowanie wykonanych przez powódkę prac. Sporządzeniem takiego aneksu było natomiast wymagane przez umowę. Wobec nieprzedstawienia przez powódkę powyższego aneksu ani innego dokumentu, z którego wynikałoby, że pozwany miał wiedzę co do zakresu dokonanych prac, należało uznać, że powódka nie wykazała tej okoliczności. Poczynione przez Sąd ustalenia w sprawie potwierdzają, że pozwany nie wiedział o robotach wynikających z zamówień udzielonych przez wykonawcę i nieobjętych umową podwykonawczą. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że Skarb Państwa odpowiada solidarnie za dodatkowe prace wykonane przez podwykonawcę (za wyjątkiem tych robót za które pozwany dobrowolnie zapłacił).

Wobec powyższego uznać należało, że żądanie zasądzenia dochodzonej przez powódkę ostatecznie kwoty na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Uznanie, że powódce nie należy się wynagrodzenie na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. nie oznacza jednak, że powództwo zasługuje na oddalenie. Powódka wniosła także o zasądzenie żądanej kwoty na podstawie art. 405 k.c. Zdaniem powódki kwota ta stanowi równowartość prac wykonanych przez nią w toku realizacji budowy autostrady płatnej A1 na odcinku od węzła (...) do granicy państwa z Republiką Czeską w G..

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Aby zachodziła możliwość zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, musi wystąpić sytuacja, w której jeden uczestnik obrotu, po pierwsze otrzymuje korzyść, po drugie, korzyść, której dotyczy art. 405 k.c., musi być uzyskana bez podstawy prawnej jakiegokolwiek rodzaju. Jest tak wówczas, gdy u jej podstaw nie leży ani czynność prawna, ani przepis ustawy, ani orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 listopada 1998 roku w sprawie III CKN 18/98 LEX nr 479355). Dla zaistnienia bezpodstawnego wzbogacenia istotnym jest jedynie, by nastąpiło przesunięcie korzyści z majątku zubożonego do majątku wzbogaconego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 1998 roku w sprawie II CKN 58/98, LEX nr 55389).

Dodatkowo należy podzielić w pełni pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy, w którym przyjęto, iż dla istnienia bezpodstawnego wzbogacenia w rozumieniu art. 405 k.c. nie ma znaczenia wina wzbogaconego lub jakakolwiek inna forma jego uchybienia lub zaniedbania, bezprawność ani związek przyczynowy w ujęciu art. 361 § 1 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 kwietnia 1999 roku w sprawie I CKN 1128/97, nie publ.). Dla istnienia bezpodstawnego wzbogacenia nie ma znaczenie ani wiedza, ani wola osoby wzbogaconej, a do bezpodstawnego wzbogacenia może dojść nawet wbrew woli tej osoby (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2002 roku w sprawie V CKN 641/00, LEX nr 54331), natomiast zdarzenie prowadzące do wzbogacenia (i jednocześnie zubożenia) może polegać na jednej czynności faktycznej lub prawnej, ale może się na nie również składać kilka wzajemnie ze sobą powiązanych czynności dokonanych przez zubożonego, wzbogaconego lub przez osoby trzecie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2006 roku w sprawie V CSK 289/06, LEX nr 391791). Wobec powyższego ani wina ani przyczynienie pozwanego nie była przedmiotem rozważań poczynionych w trakcie rozpoznawania niniejszej sprawy.

Dodać należy, że w pojęciu braku podstawy prawnej mieści się także nieważna czynność prawna, poprzez którą nastąpiło świadczenie. Również nieważna czynność prawna rodzi roszczenie o zwrot tego świadczenia na podstawie ogólnych przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405-409 k.c.), ale już nie o zwrot nienależnego świadczenia (art. 410 k.c.). Sąd Najwyższy przyjął, iż gdy czynność prawna, poprzez którą nastąpiło świadczenie, jest nieważna, nie

powstaje roszczenie o zwrot świadczenia, lecz jedynie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia na ogólnej podstawie z art. 405 k.c. (wyrok z dnia 20 grudnia 2006 roku w sprawie IV CSK 272/06, M. Praw. 2007, nr 2, s. 60; por. także wyrok z dnia 11 września 1997 roku w sprawie III CKN 162/97, OSNC 1998, nr 2, poz. 31, M. Praw. 1998, nr 3, s. 3). Pogląd ten należy podzielić.

Celem roszczenia o wydanie bezpodstawnego wzbogacenia jest przywrócenie równowagi zachwianej nieuzasadnionym przejściem jakiejś wartości z jednego majątku do drugiego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 1988 roku w sprawie III CRN 83/88, OSNCP 1989, nr 5, poz. 84, OSPiKA 1989, z. 7-12, poz. 149, PiP 1990, z. 5, s. 114).

Przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu mogą być stosowane, jeśli nie da się zmieścić robót dodatkowych w stosunku zobowiązaniowym i wynikły one z okoliczności, których w momencie zawierania umowy nie dało się przewidzieć. Jeżeli zatem wykonawca wykonał konieczne roboty niewskazane w umowie może domagać się od inwestora zapłaty na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (tak: M. Behnke, B. Czajka-Marchlewicz, D. Dorska, Umowy w procesie budowlanym, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, s. 203).

Z powyższego wynika, że przy ustaleniu, że pozwany nie odpowiada na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. za roboty, za które powódka w niniejszym postępowaniu domagała się zapłaty, w grę może wchodzić odpowiedzialność pozwanego z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Sąd uznał, że żądanie powódki oparte na przepisach art. 405 k.c. i nast. zasługuje na uwzględnienie w części.

W ocenie Sądu zasadne okazało się wyłącznie żądanie powódki w takim tylko zakresie w jakim powódka domagała się zwrotu korzyści uzyskanych przez pozwanego w związku z położeniem przez powódkę sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M., przebudową sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. oraz przekładką kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...), za które to prace powódka wystawiła fakturę VAT nr (...). W toku postępowania zostało ustalone, że powódka wykonała te prace, chociaż nie były one objęte zakresem pierwotnej umowy. W tym stanie rzeczy istotnym zagadnieniem w sprawie stało się wyodrębnienie spośród prac wykonanych przez powódkę tych koniecznych prac dodatkowych, które zostały wykonane mimo braku pisemnej umowy i za które powódka nie otrzymała dotychczas wynagrodzenia. Tylko za tego rodzaju prace powódka może domagać się zapłaty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. W sprawie zostało ustalone, że obiektywna konieczność wykonania tych dodatkowych prac objętych przedmiotem sporu zaistniała w trakcie realizacji inwestycji, co przemawiało za zasadnością żądania powódki. W ocenie Sądu roszczenie powódki w zakresie wymienionych wyżej robót wskazanych w fakturze VAT nr (...) zasługuje na uwzględnienie, o czym będzie mowa poniżej. Natomiast w zakresie pozostałych prac żądanie zapłaty nie było zasadne.

Odnośnie żądania zasądzenia zwrotu korzyści uzyskanych przez pozwanego z tytułu kontynuacji robót i usług związanych z budową linii elektrycznych i oświetlenia dróg (faktura VAT nr (...)), należy wskazać, że z tego tytułu pozwany Skarb Państwa dobrowolnie zapłacił w toku procesu kwotę 6.036,30 zł. Pozwany uznał przy tym, że roboty, za które została wystawiona omawiana faktura, zostały wykonane na podstawie zatwierdzonej przez niego umowy podwykonawczej (k. 183). Faktura VAT nr (...) została wystawiona na kwotę 6.707,23 zł. Różnica pomiędzy kwotą wynikającą z faktury a kwotą uiszczoną przez pozwanego, wynikała z faktu, że podwykonawca w tabeli przedstawiającej zakres robót wykonanych w okresie od 1 marca 2013 r. do 30 marca 2013 r. błędnie wskazał wykonanie 6 sztuk studzienek (tabela V.10, poz. 63 – k. 38v), podczas gdy zdaniem pozwanego prawidłowa liczba to 3 sztuki. Pozwany podniósł przy tym, że pozostałe 3 sztuki zostały rozliczone i zafakturowane w fakturze VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2012 r., a podwykonawca otrzymał płatność za wykonanie tych robót. W świetle stanowiska strony pozwanej należy uznać, że powódka nie wykazała w niniejszym postępowaniu, że za wykonanie powyższych prac należy jej się wynagrodzenie w kwocie przewyższającej kwotę wypłaconą już przez pozwanego. Na okoliczność wartości tych prac nie zgłosiła wniosków dowodowych. Tym samym brak było podstaw do twierdzenia, że powódce należy się wynagrodzenie wyższe niż wypłacone do tej pory przez Skarb Państwa.

Co do faktury VAT nr (...) należy przypomnieć, że obejmowała ona kwotę 118.839,60 zł za wykonanie robót dodatkowych na podstawie zamówienia nr (...)z dnia 1 maja 2013 roku. Pozwany Skarb Państwa uznał roszczenie powódki z powyższego tytułu tylko do kwoty 9.811,46 zł netto, a więc 12.068,10 zł brutto i uiścił tę kwotę (pismo procesowe k. 185). Pozwany doszedł do wniosku, że powódka może zasadnie domagać się wynagrodzenia tylko za roboty polegające na likwidacji kolizji latarni oświetleniowych z tablicami oznakowania pionowego oraz na przesunięciu latarni oświetlenia poza miejsce kolizji z barierą (...) (prace wskazane w fakturze VAT nr (...) pod poz. 6 i 7). Natomiast zdaniem pozwanego nie jest on zobowiązany do zapłaty za pozostałe prace opisane w tej fakturze, to jest prace w postaci naprawy uszkodzonych kabli oświetleniowych, przełożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M., naprawy kanalizacji (...), przebudowy sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M., przekładce (przełożeniu) kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...).

Odnosząc się do poszczególnych prac, za które wystawiono fakturę nr (...) należy wskazać, że w niniejszym postępowaniu powódka ostatecznie nie wywodziła roszczeń z faktu wykonania prac opisanych w tej fakturze pod pozycją 1 jako „kontynuacja budowy autostrady” (vide zakreślona przez powódkę podstawa faktyczna żądania k. 792). Nie ma zatem potrzeby, aby odnosić się do tej kwestii.

Co do prac polegających na naprawie uszkodzonych kabli oświetleniowych i naprawie kanalizacji (...) Sąd uznał, że Skarb Państwa nie jest odpowiedzialny za zapłatę wynagrodzenia z tytułu wykonania tych prac. Postępowanie dowodowe wykazało, że konieczność wykonania naprawy kabli oświetleniowych oraz kanalizacji (...) była spowodowana pracami drogowymi wykonanymi nieprawidłowo przez głównego wykonawcę A. (...), polegającymi na wbijaniu słupków barier energochłonnych w sposób niszczący kable i kanalizację (zeznania R. D. (2) k. 966-967, notatka służbowa z dnia 27 lutego 2013 r. k. 455-456). Należy w szczególności podkreślić, że powyższe ustalenie zostało poczynione między innymi na podstawie wspomnianej notatki z dnia 27 lutego 2013 r., w której sporządzeniu brali udział również przedstawiciele powódki. Wobec tego obecnie brak jest podstaw do kwestionowania wskazanych w tych notatce przyczyn uszkodzenia kabli oświetleniowych oraz kanalizacji (...). W konkluzji należy stwierdzić, że skoro konieczność wykonania napraw była spowodowana działaniem osoby trzeciej, to ta właśnie osoba, a nie Skarb Państwa, na zasadach ogólnych, jest odpowiedzialna za koszty związane z przeprowadzeniem omawianych robót naprawczych. W sytuacji gdy wskazane prace polegały jedynie na naprawie szkód wyrządzonych przez osobę trzecią, niewątpliwie brak jest podstaw do uznania, że doszło do jakiegokolwiek wzbogacenia po stronie Skarbu Państwa. Skarb Państwa dokonał zamówienia realizacji inwestycji i zobowiązał się do zapłaty za prawidłowo wykonane prace. W wyniku wykonania dodatkowych prac naprawczych, spowodowanych przez osobę trzecią, nie nastąpiło żadne przesunięcie korzyści do majątku Skarbu Państwa, które mogłoby uzasadniać odpowiedzialność na podstawie bezpodstawnego wzbogacenia.

Zasadne okazało się natomiast żądanie powódki zapłaty za położenie sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M., przebudowę sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. oraz przełożenie kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...). Jak wynika z opinii biegłego T. W. powyższe prace były konieczne do wykonania przedmiotu umowy podwykonawczej. Wobec treści opinii biegłego Sąd uznał, że wykonanie tych prac prowadziło do uzyskania przez Skarb Państwa korzyści majątkowej bez podstawy prawnej. Stosownie do art. 405 k.c. Skarb Państwa jest zatem zobowiązany do zwrotu wartości tych prac. Wartość tych prac została ustalona zgodnie z wyliczeniami biegłego P. K. (2), z których wynika, że wysokości wynagrodzenia należnego za wykonanie w/w prac według cen rynkowych obowiązujących w dacie wykonania tych prac wynosiła w odniesieniu do poszczególnej kategorii prac następujące kwoty:

- a) co do prac polegających na ułożeniu sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M. kwotę 37.644,61 zł brutto,
- b) co do prac polegających na przebudowie sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. kwotę 25.762,28 zł brutto,

c) co do prac polegających na przekładce kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...) kwotę 26.664,89 zł brutto.

Powyższe kwoty nie mogły zostać jednak zasądzone na rzecz powódki, albowiem powódka wystąpiła o zasądzenie z tych tytułów niższych kwot niż kwoty ustalone w toku procesu, a mianowicie za przełożenie sieci światłowodowej kolidującej z budową zjazdu do (...) M. domagała się kwoty 20.910 zł brutto, za przebudowę sieci teletechnicznej kolidującej z wjazdem (...) M. kwoty 25.211,31 zł brutto, za przekładkę kabli teletechnicznych oraz światłowodu (...) przy przyczółku (...) kwoty 10.424,25 zł brutto (k. 75 – 76). Zgodnie z przepisem art. 321 kpc Sąd nie jest uprawniony do orzekania ponad żądanie. W rezultacie Sąd zasądził za te prace kwoty odpowiednio 20.910 zł, 25.211,31 zł i 10.424,25 zł, czyli łącznie kwotę 56.545,56 złotych.

Natomiast żądanie zapłaty za prace wskazane w fakturze VAT nr (...) okazało się niezasadne w całości. W tym zakresie powódka dochodziła zapłaty za wykonanie prac obejmujących naprawę uszkodzenia (...) oraz (...), zgodnie z zamówieniami Generalnego Wykonawcy nr (...) oraz nr (...) na wykonanie naprawy wyżej wskazanych uszkodzeń. W toku niniejszego postępowania powódka nie wykazała, że wykonanie tych prac wynikało ze zdarzeń obciążających pozwanego. W tym zakresie aktualne pozostają poczynione powyżej rozważania w kwestii zasadności napraw uszkodzonych kabli oświetleniowych i naprawie kanalizacji (...), jakich dotyczyła faktura VAT nr (...). Tak jak w przypadku tamtych napraw, tak i w przypadku naprawy uszkodzenia (...) oraz (...), brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa. Konieczność wykonania tych prac była bowiem spowodowana zdarzeniami niezależnymi od Skarbu Państwa. Odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za te prace ponosi osoba, która spowodowała uszkodzenia wymagające napraw, przy czym nie zostało wykazane, że osobą tą jest Skarb Państwa. Odpowiedzialność pozwanego jest zatem w tym zakresie wykluczona.

Podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek ustawowych jest art. 481 § 1 kc i art. 482 kc. Zgodnie z art. 481 par. 1 kc wierzyciel może domagać się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

W ocenie Sądu od zasądzonej kwoty 56.545,56 zł jako należności głównej powódka jest uprawniona do domagania się odsetek dopiero od dnia 15 października 2015 roku. Otóż kwota ta została zasądzona na rzecz powódki tytułem bezpodstawnego wzbogacenia, a z tego konkretnego tytułu powódka wystąpiła do pozwanego z żądaniem zapłaty dopiero w toku niniejszego procesu, a mianowicie w piśmie z dnia 20.09.15 r. (k. 412), które zostało doręczone pozwanemu w dniu 30.09.2015 r. (k. 473). Należy podkreślić, iż roszczenie powódki z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia stało się wymagalne dopiero po wezwaniu pozwanego przez powódkę do zapłaty konkretnej kwoty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26.11.2009 r., III CZP 102/09). W tym zakresie zastosowanie znajduje przepis art. 455 kc, zgodnie z którym termin 14 dni na dokonanie płatności w realiach niniejszej sprawy należy uznać za niezwłoczny. Powyższe oznacza, że pozwany z w/w tytułu popadł w opóźnienie dopiero po upływie 14 dni liczonych od dnia 30.09.2015 r., a zatem powódka jest uprawniona do domagania się odsetek za opóźnienie od tej kwoty od dnia 15 października 2015 roku. Jednocześnie wskazać należy, że w rozważanej kwestii bez znaczenia jest okoliczność, iż powódka skierowała wezwanie do zapłaty już w piśmie z dnia 3 lipca 2013 r. (k. 104), które zostało doręczone pozwanej w dniu 5 lipca 2013 r. (k. 108), albowiem żądanie zawarte w tym piśmie zostało oparte na twierdzeniu o przysługiwaniu należności od pozwanego powódce jako podwykonawcy w oparciu o zawarte kontrakty. Roszczenie to stanowi pod względem prawnym zupełnie inne roszczenie niż roszczenie oparte na twierdzeniu o bezpodstawnym wzbogaceniu się pozwanego kosztem powoda. I tylko to drugie roszczenie zostało częściowo uwzględnione w niniejszym procesie. Natomiast roszczenie oparte na twierdzeniu o przysługiwaniu należności od pozwanego powódce jako podwykonawcy w oparciu o zawarte kontrakty zostało przez Sąd uznane za nieuzasadnione.

Powódka wystąpiła w niniejszej sprawie także z roszczeniem o zapłatę kwoty 3.554,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu pisma powódki z dnia 30.04.2020 r. zawierającego to żądanie (k. 1570). Strona powodowa sprecyzowała, że w/w kwota 3.554,41 zł stanowi sumę skapitalizowanych ustawowych odsetek za okres

zwłoki w zapłacie kwoty uznanego roszczenia w kwocie 18.104,40 zł obliczonych za okres od dnia 21 czerwca 2013 r. do dnia 23.12.2014 roku.

Zmiana ta została spowodowana tym, iż pozwany Skarb Państwa w dniu 24 grudnia 2014 r. uznał za uzasadnione roszczenie powódki jako roszczenie podwykonawcy i wypłacił powódce za prace objęte zakresem umowy podwykonawczej kwotę 18.104,40 zł brutto, z czego: z faktury VAT nr (...) – kwotę 6.036,30 zł brutto oraz z faktury VAT nr (...) – kwotę 12.068.10 zł brutto.

W ocenie Sądu w tym stanie rzeczy powódka uprawniona była do domagania się zsumowanych odsetek od tej kwoty, przy czym jedynie za okres od dnia 20 lipca 2013 r. do dnia 23 grudnia 2014 r. włącznie. W tym zakresie należy podkreślić, iż pozwany dokonał zapłaty kwoty 18.104,40 zł na rzecz powódki jako podwykonawcy. A powódka skierowała wezwanie do zapłaty oparte na twierdzeniu o przysługiwaniu należności od pozwanego powódce jako podwykonawcy w oparciu o zawarte kontrakty już w piśmie z dnia 3 lipca 2013 r. (k. 104), które zostało doręczone pozwaney w dniu 5 lipca 2013 r. (k. 108). W tym zakresie również zastosowanie znajduje przepis art. 455 kc, zgodnie z którym termin 14 dni na dokonanie płatności w realiach niniejszej sprawy należy uznać za niezwłoczny. Powyższe oznacza, że pozwany z w/w tytułu popadł w opóźnienie dopiero po upływie 14 dni liczonych od dnia 5 lipca 2013 r., a zatem powódka jest uprawniona do domagania się odsetek za opóźnienie od tej kwoty od dnia 20 lipca 2013 roku.

W rezultacie na uwzględnienie zasługiwało także żądanie powódki dotyczące zasądzenia skapitalizowanych odsetek ustawowych w kwocie 3.367,42 zł stanowiących sumę skapitalizowanych ustawowych odsetek za okres opóźnienia w zapłacie kwoty uznanego przez pozwanego roszczenia w kwocie 18.104,40 zł obliczonych za okres od dnia 20 lipca 2013 r. do dnia 23.12.2014 r. włącznie.

Powódka jest także uprawniona do domagania się odsetek ustawowych za opóźnienie od w/w kwoty zsumowanych odsetek. W tym zakresie powódka ostatecznie wystąpiła o zasądzenie tych odsetek od daty doręczenia pozwanemu odpisu pisma powódki z dnia 30.04.20 r. (k. 1570). Odpis tego pisma został doręczony pozwanemu w dniu 21.05.20 r. (k. 1634). Sąd zasądził te odsetki od dnia 21 maja 2020 r., albowiem powódka była uprawniona do domagania się ich zasądzenia już od dnia 1 października 2015 r., ponieważ powódka wystąpiła do pozwanego z żądaniem ich zapłaty od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma z dnia 20.09.15 r. zawierającego to żądanie (k. 412), które zostało doręczone pozwanemu w dniu 30.09.2015 r. (k. 473). Zgodnie z art. 321 kpc Sąd nie był uprawniony także i w tym zakresie do orzekania ponad żądanie.

Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3, 100 i 108 k.p.c. Sąd orzekł o kosztach zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, albowiem powództwo zostało częściowo oddalone. Powódka domagała się maksymalnie kwoty 368.055,65 zł i 3.554,41 zł (łącznie 371.610,06 zł), a na rzecz powódki została zasądzona kwota 59.912,98 złotych. Ponadto Sąd uznał, że wyjątkowo należy uznać powódkę za stronę wygrywającą spór w zakresie w jakim dokonała cofnięcia pozwu co do kwoty 18.104,40 zł, ponieważ powódka dokonała tego cofnięcia tylko dlatego, aby nie ulec z powództwem w tym zakresie, albowiem pozwany już po wniesieniu pozwu przez powódkę dokonał na jej rzecz zapłaty tej kwoty. W tym stanie rzeczy jedynym racjonalnym procesowym ruchem powódki było dokonanie cofnięcia pozwu w tym zakresie. W rezultacie na potrzeby kosztów procesu należało uznać, że powódka wygrała spor na poziomie 78.017,38 zł (59.912,98 zł + 18.104,40 zł), co oznacza że wygrała ten spór na poziomie 20,99 %. Tym samym pozwany wygrał go na poziomie 79,01 %. Wyliczenie kosztów procesu Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu.

Wobec powyższego orzeczono jak w wyroku.